

De Doop



2020 – A4

Sinco ter Maat

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Sleutelverzen.....	4
3. Betekenis van het originele Griekse woord voor “dopen”	5
4. De doop in de Bijbel	7
5. Bekering en je nieuwe leven in het Koninkrijk van God.....	15
6. Andere toespelingen op de doop in de Bijbel	20
7. Doop en zonde	22
8. Geestelijke strijd	24
9. Kinderdoop of volwassendoop	28
10. Kerkgeschiedenis toegespitst op de doop	38
11. Samenvatting	45
12. Verwerking	46
13. Literatuur	51
14. Eindnoten bij “De Doop”	54

1. Inleiding

Dopen op basis van geloof in Jezus Christus gebeurt in alle landen en klimaten van de wereld. Dagelijks worden tienduizenden mensen gedoopt van Eskimo's tot Papoea's, ongeveer 50 per minuut, 3000 per uur, 70.000 per dagⁱ, van Eskimo's tot Papoea's. Het dopen gebeurt soms in een rivier, soms in een wak in het ijs, soms in zee, dan weer in een badkuip, in kerken vaak in speciale doopbassins, en op vele andere manieren. De doop waar we hier over spreken heeft één ding gemeenschappelijk: mensen gaan totaal onder – zichtbaar in water - en komen als in een nieuw bestaan weer boven. De doop is het uiterlijke teken van een innerlijke keuze.

Wat bezielt deze mensen dan? In veel gevallen is het ook nog eens levensgevaarlijk om je te laten dopen. Zelfs in Nederland kan je familie zich tegen je keren als je je laat dopen. In moslimlanden kan je worden gedood. In andere situaties kan het je je baan kosten.

Het verhaal van al deze mensen is, dat hun leven totaal veranderd is door Jezus Christus. Zij hebben de realiteit van de verlorenheid van hun eigen leven ingezien. Zij hebben de genade van God in Jezus Christus gezien en geloofd. Ieder die in Jezus Christus gelooft en wil volgen wordt als het ware “geboren” in een nieuw eeuwig leven als kind van God. Wie gelooft en zich laat dopen, die zal behouden worden.

In deze brochure verkennen we de Bijbelse principes van de doop. Er zijn in de loop van de afgelopen eeuwen heel wat menselijke tradities bij gekomen. In Mattheus 7 vers 13 geeft Jezus een waarschuwing tegen verkeerde tradities. Daar staat “U ontcracht het Woord van God door uw tradities”. Helaas zien we dat ook in de doopgeschiedenis terug. We kijken daarom naast het onderwijs in de Bijbel ook naar het insluipen van de tradities rondom de doop in een stuk kerkgeschiedenis.

Er worden in deze brochure duidelijke ideeën weergegeven over de doop. Tussen mensen met verschillende ideeën over de doop lopen de emoties soms hoog op. Men heeft immers God lief en wil God eren in zijn of haar standpunt over de doop. Deze liefde voor God bindt de verschillende standpunten toch samen. Onze hoop is dat gelovigen met andere gezichtspunten niet worden gekwetst, maar uitgedaagd om opnieuw Gods plan met de doop te onderzoeken.

Er worden verschillende Bijbelvertalingen gebruikt in de tekst. Bepaalde thema's worden in de ene vertaling beter vertaald dan in een andere. In de tekst is de gebruikte Bijbelvertaling aangegeven als:

- BK Het Boek
- BGT Bijbel in Gewone Taal
- GNB Groot Nieuws Bijbel
- HSV Herziene Statenvertaling
- NB Naardense Bijbel

NBG Ned. Bijbel Genootschap 1951
NBV Nieuwe Bijbelvertaling
NLB Nieuwe Luther Bijbel 2010
TEL Telosvertaling
WB Willibrord vertaling 1995

In de tekst staan eindnoten met verwijzingen en toelichtingen. Sla deze in eerste instantie over. Lees de tekst eerst als een doorlopend geheel. Later kan je de toelichting in de eindnoten lezen.

Vetgedrukte tekst in deze brochure is extra aangebracht door de auteur om ergens de aandacht op te vestigen.

2. Sleutelverzen

Mattheus 3:11 (WB)

Ik doop u in water met het oog op bekering. Maar Hij die na mij komt, is krachtiger dan ik. Ik ben te min om Hem zijn sandalen te brengen. Hij zal u dopen in heilige Geest en vuur.

Mattheus 28:18-20 (BK)

Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: "Ik heb alle macht in hemel en op aarde gekregen. Ga er daarom op uit om alle volken tot mijn discipelen te maken. Doop hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Leer hen altijd te doen wat Ik u heb gezegd. En vergeet dit niet: Ik ben altijd bij u, tot het einde van de tijd."

Handelingen 8:36-38 (BK)

Op een gegeven ogenblik reden zij langs een water. "Kijk," zei de Ethiopiër, "daar is water. Wat is erop tegen mij te dopen?" Filippus antwoordde: "Als u met uw hele hart in Jezus gelooft, is er niets op tegen." Hij zei daarop: "Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is." Hij liet de wagen stilhouden en ging samen met Filippus het water in en Filippus doopte hem.

Romeinen 6:2-11 (WB)

Hoe zouden wij nog in zonde leven, wij die dood zijn voor de zonde? Weet u niet dat wij door de doop, die ons één heeft gemaakt met Christus Jezus, delen in zijn dood? Door de doop in zijn dood zijn wij met Hem begraven, opdat ook wij, zoals Christus door de macht van zijn Vader uit de doden is opgewekt, een nieuw leven zouden gaan leiden. Want indien wij als het ware vergroeid zijn met zijn dood, moeten wij Hem ook volgen in zijn opstanding, in de overtuiging dat onze oude mens met Hem gekruisigd is.

Daardoor is aan het bestaan in de zonde een einde gekomen, zodat wij niet langer dienstbaar zijn aan de zonde. Want wie gestorven is, is rechtens vrij van de zonde. Indien wij met Christus gestorven zijn, geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven. Want wij weten dat Christus, eenmaal uit de doden opgewekt, niet meer sterft: de dood heeft geen macht meer over Hem. Door de dood die Hij is gestorven, heeft Hij afgerekend met de zonde, eens en voorgoed; het leven dat Hij leeft, heeft alleen met God van doen. Zo moet u ook uzelf beschouwen: als dood voor de zonde en levend voor God in Christus Jezus.

3. Betekenis van het Bijbelse woord voor “dopen”

Het is van fundamenteel belang te weten wat het woord doop en dopen betekent in de Bijbel. De originele betekenis in het Grieks blijkt anders dan wat wij ons in Nederland bij het woord “dopen” voorstellen.

In het Nieuwe Testament wordt voor dopen het Griekse woord “Baptizo” gebruikt. Het heeft een heel eigen betekenis. In het Engels is het dan ook niet vertaald. Hier heeft men het Griekse woord simpelweg overgenomen in de taal als nieuw Engels woord “Baptize”. Met deze vertaling weet je dus feitelijk nog niets, net zomin als met ons Nederlandse woordje “doop”.

De woorden BAPTIZO, BAPTISMA en BAPISTES worden in het oorspronkelijk Griekse Nieuwe Testament gebruikt voor de christelijke doop. Deze woorden komen 97x in de Bijbel voor en al die keren is de betekenis in het originele Grieks verrassend veel dieper dan wat wij onder “doop” in het Nederlands verstaan.

De woorden BAPTO, EMBAPTO en BAPTISMOS komen 9x in de Bijbel voor. Deze woorden hebben ook met onderdompelen te maken. Ze hebben niét betrekking op de christelijke doop.

BAPTO (3x) betekent dippen of indopen, maar veel minder rigoureuus dan het woord voor dopen BAPTIZO. Je vindt Bapto in Lukas 16:24 “...opdat hij de top van zijn vinger in water dope” en Johannes 13:26 “... voor wie Ik het stuk brood indoop en wie Ik het geef. Hij doopte dan het stuk brood in en nam het en gaf het aan Judas, de zoon van Simon Iskariot.”

Er is een veel sterkere betekenis van Bapto in Openbaring 19:13 ...”een kleeid, dat in bloed geverfd was...” Dit “verven” was een betekenis die het woord Bapto in Jezus’ dagen steeds meer ging aannemen. Het idee was dat je in een verfbad werd ondergedompeld en de natuur van de verf levenslang met je meenam: Purper was een kleurstof maar kleding die in purper was geverfd heette ook “purper”. In het verfproces werd de stof zo volledig geïmpregneerd, dat er geen stukje van onbewerkt bleef. Men noemde de stof nu niet langer wol, zijde, of linnen, maar purper of scharlaken. Het kreeg de naam van de verf, omdat het wezenlijk en permanent anders werd. Dit gaat al een beetje in de richting van de christelijke doop, maar dit woord bapto wordt er toch nog niet voor gebruikt.

BAPTISMOS (3x) is een afwassing, reiniging door middel van water door de wet van Mozes voorgeschreven, zoals in Markus 7:4 over het wassen van bekens. In Hebrëen 6 en 9 staat “Baptismos” als uitleg om juist het verschil aan te geven tussen de gewone wassingen voorgeschreven door de wet van Mozes en de christelijke doop.

EMBAPTO (3x) komt alleen voor als variant van Bapto. Mattheüs 26:23, “Die zijn hand met Mij in de schotel heeft gedoopt <Embapto>, die zal Mij verraden.” Hetzelfde staat in Markus 14:20 en Johannes 13:26.

De woorden Bapto en Embapto worden nergens voor de christelijke doop gebruikt.

Voor de christelijke doop worden de woorden BAPTIZO, BAPTISMA en BAPISTES gebruikt.

BAPTIZO (63x) is het standaard werkwoord voor “dopen” bij de christelijke doop. We bekijken een paar betekenissen en houdt daarbij de christelijke doop in gedachten.

Baptizo kan betekenen onderdompelen in de zin van **te gronde gaan**, zoals het zinken van schepen of **verdrinken** van mensen. De toevoeging “iz” in het Grieks maakt een woord veel sterker in haar actie. Baptizo is dus veel sterker dan Bapto. De woordverklaring in het Grieks-Nederlandse lexicon van de Online-Bible zegt hiervan:

*“BAPTIZO moet je niet verwarren met Bapto. Het duidelijkste voorbeeld dat de betekenis van BAPTIZO aangeeft is een tekst van de Griekse dichter en geneesheer Nicander, die omstreeks 200 v.Chr. leefde. Het is een recept voor het maken van ingemaakt zuur en biedt hulp omdat het beide woorden gebruikt. Nicander zegt dat, om een zuur te maken, de groente eerst in kokend water ‘gedompeld’ (Bapto) moet worden en dan ‘gedoopt’ (BAPTIZO) in de azijnoplossing. Beide werkwoorden betreffen het onderdompelen van groentes in een oplossing. Maar de eerste is tijdelijk. De tweede, de daad van het dopen van de groente in azijn, brengt een blijvende verandering teweeg. Wanneer het in het Nieuwe Testament gebruikt wordt, wijst het vaker op onze **vereniging en vereenzelviging met Christus** dan op onze waterdoop, b.v. Markus 16:16. ‘Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden’. Christus zegt dat alleen maar verstandelijke instemming niet genoeg is. Er moet **vereniging met Hem zijn, een werkelijke verandering, zoals van de groente met het zuur!**”ⁱⁱ*

De groente werd helemaal geïmpregneerd met azijn en nam de natuur van het azijnbad aan. Later in de ontwikkeling van de Griekse taal werd deze betekenis nog sterker. In de tijd van Jezus is de Bijbelse vertaling van het woord BAPTIZO: “**vereenzelviging met ...**”.

Dopen – baptizo - gaat niet in de eerste plaats om het ritueel met water – dat helpt slechts om het te begrijpen. Het gaat om jouw wezen, om je hart! Het gaat om de vereenzelviging van jou als persoon met Jezus Christus, jouw identificatie met Jezus!ⁱⁱⁱ Dopen is dus een oude situatie definitief achter je laten en je vereenzelvigen met ... of voortaan **volledig identificeren met...Jezus**. Dit is een enorme definitieve stap in je leven, die je van harte doet, die je alles kost, en die je nog veel meer oplevert! Je geeft je over aan Jezus. Je gaat met Hem onder, en je staat met Hem op in een heel nieuw leven.

BAPTISMA (20x). Baptisma is het zelfstandig naamwoord “de doop”. Het Griekse woord betekent onderdompelen in rampen en gebeurtenissen waardoor je helemaal **overweldigd** wordt in de stijl van baptizo. Het gaat hier om je hele

wezen. Denkend in beelden heeft “baptisma” – de doop - meer met een tsunami te maken dan met een paar druppels water.

BAPISTES (14x) staat voor iemand die de doop bedient. In de Bijbel wordt bapistes alleen gebruikt voor Johannes “de Doper”.

De zaken op een rij voor de werkelijke betekenis van “dopen”: BAPTIZO heeft in zich de betekenis van “ondergaan/zinken”, niet zwemmen maar verdrinken. BAPTISMA heeft de betekenis van “overweldigd worden”. Geen van beiden tam! Ten óndergaan en overweldigd worden!

Het is heel begrijpelijk dat juist deze woorden baptizo en baptisma voor dopen worden gebruikt. Zij geven aan dat een mens stopt met zijn oude leven (“óndergaan, verdrinken”) en zich vereenzelvigd met Jezus Christus. Je wordt “ingelijfd” in Jezus Christus om op te staan in een nieuw leven als kind van God. Dat is de fundamentele betekenis van baptizo en baptisma, wat wij vertaald hebben met “doop”. Het heeft dus feitelijk niet met water te maken. Ondergaan in water is slechts een illustratie van wat er gebeurt. Gedoopt in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest betekent: wij geven ons over en gaan zelf ten onder, maar we worden *vereenzelvigd met* of *ingelijfd in* de Vader, de Zoon en de Heilige Geest en gaan verder als kinderen van God! Wat een onvoorstelbaar groots aanbod van God! Wat betekent dit voor ons verdere leven?

Met dit inzicht in “baptizo” willen we deze Bijbelstudie over de doop doen.

4. De doop in de Bijbel

De doop van Johannes

De doop in het nieuwe testament begint in Mattheus met “de doop van Johannes”. Johannes was niet zomaar een randfiguur ook al staat hij in de Bijbel helemaal in de schaduw van Jezus. Johannes kwam uit een gerespecteerd priesterlijk geslacht. Zijn vader Zacharias was ingedeeld in de orde van Abia voor de tempeldienst. Men zag Johannes de Doper in Jezus dagen als een bijzonder groot profeet, zoals Elia of zelfs Mozes. De reden dat Herodes hem gevangennam was mede omdat hij Johannes als bedreiging voor zichzelf zag. Johannes had kennelijk onverbloemd Herodes op zijn zonden gewezen. De Joden vereerden Johannes zo dat ze alles zouden doen wat hij hen opdroeg. Daarom vreesde Herodes voor zijn eigen hachje en zette hem gevangen^{iv}. Johannes was dus een enorm invloedrijke prediker en “heel Judea” liep uit om hem te zien en horen spreken. Jezus plaatst Johannes op de hoogste positie in Matt 11:11-12 (BK)

Onthoud dit: Van alle mensen die ooit geboren zijn, is niemand groter dan Johannes de Doper. ... Sinds de dag dat Johannes de Doper zijn werk begon tot nu toe proberen talloze mensen het Koninkrijk van de hemel binnen te dringen.

Johannes maakte enorm veel los en talloze mensen grepen hun kans om hun zonden te belijden en te kiezen voor het komende Koninkrijk van de hemel waar Johannes het over had. Het Bijbelse verhaal vertelt dit heel sober in Mattheus 2: 1-3, 11-12 (NBV):

In die tijd trad Johannes de Doper op in de woestijn van Judea. Hij verkondigde: 'Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij!' Dit was de man over wie de profeet Jesaja sprak toen hij zei: 'Luid klinkt een stem in de woestijn: "Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden."'

Ik doop jullie met water ten teken van jullie nieuwe leven, maar na mij komt iemand die meer vermag dan ik; ik ben zelfs niet goed genoeg om zijn sandalen voor hem te dragen. Hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur; hij houdt de wan in zijn hand, hij zal zijn dorsvloer reinigen en zijn graan in de schuur bijeenbrengen, maar het kaf zal hij verbranden in onblusbaar vuur.'

Ik doop jullie in water **ten teken van jullie nieuwe leven**. Men bleef dus niet bij het oude vertrouwde leven, met af en toe een zondoffer als je gezondigd had, zoals gebruikelijk in het oude Jodendom. In het oude Testament gingen de mensen naar de tempel als ze hadden gezondigd en brachten daar zondoffers om weer verzoend met God te worden. Er moest immers iets gebeuren met het probleem van je zonden! Daarbovenop werd eenmaal per jaar door de hogepriester voor het hele volk een geit zinnebeeldig belast met hun zonden en naar Azazel (de Boze) weggestuurd de wildernis in. Zo in de trant van 'Hier heb je de koekjes van je eigen deeg terug, Azazel/Boze!'"^v Een andere geit werd in de tempel geofferd voor de zonden van het volk. Dat was een ritueel. Lees het maar na in Leviticus 16.

Johannes zet hierin het leven van zijn toehoorders op zijn kop: De rituelen naderen hun ontknoping, want het Koninkrijk van de hemel is nabij! **Niet door geboorte als Jood met alle rituelen krijg je vergeving van zonden, maar door bekering/overgave aan God in je hart begint er nieuw leven!** Dat is baanbrekend! De profeet Ezechiël profeteerde hier al over in Ezechiël 11:19 en 36:26 (NBG):

Ik zal hun één hart geven en een nieuwe geest in hun binnenste, en Ik zal het hart van steen uit hun lichaam verwijderen en hun een hart van vlees geven.

Johannes was de pionier van het dopen door onderdompelen in de Jordaan. In tal van commentaren en geschriften staat dat de zogenaamde proselietendoop toen al in gebruik was, en dat Johannes daarop voortborduurde. Dat is onjuist. De proselietendoop kwam pas op in de tweede eeuw en was een reinigingsbad als aanvulling op de Joodse besnijdenis. Het gebruik van het woord doop is bij de proselietendoop dus misleidend^{vi}. Van Johannes wordt daarentegen gezegd dat hij de doop instelde, vandaar de naam "Johannes de Doper"^{vii}. Het unieke en schokkende aan Johannes de Doper was dat hij de mensen opriep zich te

bekeren en zich voor te bereiden op en te kiezen voor de komst van het Koninkrijk der hemelen. Dat moesten ze heel persoonlijk en kwetsbaar zichtbaar maken door van de oever neer te dalen, het water in, waar ze door Johannes werden ondergeduwd. Dit was nooit eerder gebeurd! Deze Johannes was iets nieuws! Hij is de Onderduwer!^{viii} Mattheus 3: 5,6 (WB)

Toen liep Jeruzalem en heel Judea en heel de streek rond de Jordaan naar hem uit. Ze lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan, en beleden hun zonden.

Maar Johannes zag wel zijn eigen beperking. Hij doopte op Góds gezag in water. Alleen de Messias Jezus kon ons echt vrijkopen en ons verzoenen met God, zodat God weer in ons hart kon wonen met Zijn Heilige Geest (Joh 14:23). Een betere vertaling van Mattheus 2:11 is “Ik doop jullie IN water..., maar Hij zal jullie dopen IN Heilige geest en IN vuur.” zoals op de Pinksterdag duidelijk werd. Dat laat wel het verschil in niveau zien tussen Johannes en Jezus: Johannes was aards en doopte in water, Jezus is hemels en zou ons dopen in (zijn) Heilige Geest.

“Ik doop jullie in water” ten teken van je nieuwe positie en leven! Dat nieuwe leven moest zichtbaar zijn en vruchten voortbrengen die hoorden bij dat nieuwe leven. Om die reden weigerde Johannes huichelaars zoals sommige farizeeërs te dopen. De meeste Joodse leiders bleven trouwens droog aan de kant staan en lieten het aanbod van Gods genade door bekering aan zich voorbijgaan.

Johannes had een door God gegeven volmacht om Israël klaar te maken voor de Messias. Lukas 1:17 (NBV)

Als bode zal hij voor God uit gaan met de geest en de kracht van Elia om ouders met hun kinderen te verzoenen en om zondaars tot rechtvaardigheid te brengen, en zo zal hij het volk gereedmaken voor de Heer.’

In de doop van Johannes zit ook die definitieve verandering: baptizo = niet te water gaan, maar ten onder gaan!... **Je overgeven aan God** ... waardoor de doop het “teken van hun nieuwe leven” werd. Je merkte deze overgave aan God diréct aan de dopelingen bij Johannes! Ze beleden hun zonden en braken ermee. Ze kozen voor God!

Zo werd “het volk gereedgemaakt voor de Heer”. Op de vraag waarom Johannes doopte, zei hij in Johannes 1:29-31 vrij vertaald, dat hij doopte in water “opdat het Lam van God, dat de zonden der wereld wegneemt, aan Israël zou geopenbaard worden!” Het was zijn taak Jezus van Nazareth als de Messias aan Israël te openbaren. In Johannes 3 lezen we hoe goed Johannes daarin slaagde. Daar staat dat iedereen naar Jezus gaat.

De doop in Jezus Christus

Johannes’ discipelen komen hem vertellen dat Jezus ook doopt en dat nu iedereen achter Jezus aangaat. Johannes 3:26-32 (WB):

*Ze gingen naar Johannes en zeiden: ‘Rabbi, de man die bij u was aan de overkant van de Jordaan, en over wie u getuigenis hebt afgelegd, die is aan het dopen en iedereen loopt naar Hem toe.’ Johannes antwoordde: ‘Geen mens kan zich ook maar iets verwerven of het moet hem door de hemel zijn geschonken. Jullie kunnen toch zelf getuigen dat ik gezegd heb: "Ik ben de Messias niet, ik ben voor Hem uit gestuurd." Hij die de bruid mag bezitten, is de bruidegom; de vriend van de bruidegom staat te luisteren en is vol vreugde als hij de bruidegom hoort. **Nu is mijn vreugde volkomen. Hij moet groter worden, en ik kleiner.’** Wie van boven komt, staat boven allen. Wie afkomstig is van de aarde, blijft tot de aarde behoren en spreekt de taal van de aarde. Maar wie uit de hemel komt staat boven allen.*

Met andere woorden zegt Johannes dat hijzelf maar een mens van de aarde was. Zijn persoonlijke gezag kwam niet verder dan het Jordaanwater waarin hij de mensen doopte. Maar Jezus is uit de hémel tot ons gekomen. Nu zou het echte werk van het Koninkrijk van God beginnen. De vreugde van Johannes over Jezus was volkomen: “Ik doop u met water, doch Hij komt, die sterker is dan ik, wiens schoenriem ik niet waardig ben los te maken; die zal u dopen met (in) de Heilige Geest en met (in) vuur.”

Zo komen we bij de inhoud van de doop bij Jezus. Het was Jezus’ verlangen om ons hart te vervullen met Gods Geest, de Heilige Geest. Dan alleen leidt wedergeboorte tot echt leven als kind van God. Het is zo bijzonder mooi dit verlangen van Jezus te zien in Johannes 14:23 (BK)

Jezus antwoordde hem: "Als iemand van Mij houdt, zal hij doen wat Ik heb gezegd. Mijn Vader zal van hem houden en samen zullen Wij bij hem komen wonen.

Met andere woorden: God de Vader en de Heer Jezus Christus komen samen in je wonen als de Heilige Geest! Maar eerst moest Jezus ons verzoenen met God, opgewekt worden uit de dood en zelf naar de hemel teruggaan. In Johannes 16:7 (NBG) zegt Jezus:

Doch Ik zeg u de waarheid: Het is beter voor u, dat Ik heenga. Want indien Ik niet heenga, kan de Trooster niet tot u komen, maar indien Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden.

De Trooster - παρακλητος pa’ rakletos, “iemand die je helpt”^{ix} - is hier de Heilige Geest die in Jezus plaats ons helpt en in ons hart woont. We zien dit realiteit worden bijvoorbeeld in de gemeenten rondom Efeze, waar Paulus over de Heilige Geest schrijft in Efeziërs 1:13 (BK)

Toen u in Christus ging geloven, gaf God u de Heilige Geest, Die Hij had beloofd als een bewijs dat u van Christus bent.

Zij begrepen waar Paulus het over had. Ze hadden Gods Geest in hun wezen gekregen en ervaren, toen ze kind van God werden door hun geloof in Jezus Christus! De doop in Jezus naam was hiervan het uitwendige teken.

Over deze gemeente in Efeze lezen we in Handelingen 19 het opmerkelijke verhaal van een twaalfstal mannen die alleen in de doop van Johannes gedoopt waren. Ze hadden zelfs nog niet gehoord van de Heilige Geest. Paulus vertelt hen van Jezus en nu laten zij zich dopen in de naam van Jezus en ontvangen de Heilige Geest. Hier zien we mooi het bovenbeschreven verschil tussen de bediening van de doop van Johannes - ik ben van de aarde - en de doop in Jezus - de hemelse - die ons opnieuw geboren laat worden als kind van God met Gods Geest in ons.

Doop, symbool van dood en geboorte in een nieuw leven

In Romeinen 6 legt Paulus heel duidelijk uit wat er gebeurt als je een kind van God wordt en hoe de doop “baptizo” dit illustreert. Het is de samenvatting van alles wat hiervoor is gezegd.

Let hier op de nadruk: **doop = éénwording en begrafenis** met Jezus in dood en leven. Romeinen 6:3-5 (BK)

Weet u niet dat ieder die in Christus Jezus gedoopt is, met Hem één is geworden in Zijn dood? Die doop in Hem was onze begrafenis. En zoals Christus weer levend is gemaakt door de heerlijke macht van de Vader, zo mogen wij nu ook een heel nieuw leven leiden. Wij zijn dus één geworden met Hem, één in dood en leven.

Je oude leven is over, je bent gestorven, en de oude zonde heeft verloren. Romeinen 6:6-7 (BK)

Wij weten dat de persoon die wij vroeger waren, niet meer leeft. Die is met Christus aan het kruis gestorven. Zo is er afgerekend met het wezenlijke van de zonde. De zonde heeft niets meer over ons te zeggen. De zonde heeft geen macht over een dode.

Je bent nu één met Jezus (Hij leeft in jou) en jij leeft nu voortaan voor God! Romeinen 6:8-11 (BK)

Als wij met Christus gestorven zijn, geloven wij dat we ook met Hem zullen leven. Wij zijn er zeker van dat Christus, nu Hij uit de dood is opgestaan, niet meer zal sterven. De dood heeft geen macht meer over Hem. Door Zijn sterven heeft Hij de macht van de zonde eens en voor altijd gebroken. Zijn leven is een leven voor God. Beschouw uzelf daarom dus als dood voor de zonde. Omdat u één bent met Christus Jezus, leeft u nu voor God.

Het is uit met de macht van de zonde. Stel jezelf ter beschikking van God. Laat God van nu af aan alles van jou gebruiken om goed te doen onder de genade van God. Romeinen 6:12-14 (BK)

Laat de zonde dan niet meer heersen in uw sterfelijk lichaam. Wees geen slaaf meer van uw slechte begeerten. Stel geen enkel deel van uw lichaam ter beschikking van de zonde, als iets waarmee slechte dingen worden gedaan. Nee, stel uzelf ter beschikking van God, omdat u met Christus gestorven bent, om nu met Hem te leven. U bent immers dood geweest en weer levend geworden. Laat God dan ieder deel van uw lichaam kunnen gebruiken om goed te doen. Het is uit met de macht van de zonde over uw leven. U valt niet meer onder de wet die gehoorzaamheid eist, maar onder de genade van God.

De doop laat onze **eenwording** met Jezus Christus zien. Dit staat in heel het Nieuwe testament beschreven. Het lijkt alsof we op het verkeerde been staan en over deze **eenwording** heenlezen. Wat Paulus schrijft in zijn brief aan Efeze (hoofdstuk 2) sluit rechtstreeks aan bij het dooponderwijs van Romeinen 6. Efeze 2:9-10 (BK):

God heeft ons één gemaakt met Jezus Christus met de bedoeling dat wij het goede zouden doen, want dat heeft Hij altijd al gewild. Maar dan moeten wij daar ook ernst mee maken en die dingen doen!

Onze geboorte als Christen wordt dus gemarkeerd door de doop. Het is niet zozeer je initiatie als Christen, maar echt WEDERGEBOORTE tot Christen. Let op dit verschil! In de Bijbel wordt het woord “doop” als vertaling van baptizo vaak gebruikt om dit begin van je geestelijke leven te markeren. Het zijn als het ware geboorteteksten. Je wordt geboren als geestelijke baby. Je kunt nog niets en mag gaan groeien. Eerst krijg je melk, maar je groeit stapje voor stapje naar geestelijke volwassenheid.

De doop is geen diploma/eindstation, maar geboortebewijs zonder cursussen vooraf!

In de geschiedenis is helaas wel de nadruk op dooponderricht gekomen, soms wel jarenlang, waarna men pas gedoopt mocht worden. Ook werden aan de doop zelf allerlei magische krachten toegeschreven omdat men het woord doop niet begreep als eenwording met Jezus. Daarom dacht men dat je door de doop zelfs vergeving van zonden zou krijgen. Wat een vreselijke gedachte en dwaling. Alleen Jezus redt en onze eenwording met Hem (baptizo) brengt ons terug bij God als Zijn kind.

De doop staat voor onze eenwording met Jezus Christus

Onze doop – baptizo – is symbool van onze eenwording met Jezus en daarmee symbool van onze wedergeboorte, bevrijding, redding, vergeving, reiniging, nieuw leven, open toegang tot God, enz.

Er zijn mensen die magische krachten aan de doop zelf toeschrijven. Maar onze redding, vergeving, afwassing van zonden komen niet door onze doop, maar door wat God ons geeft door ons geloof in Jezus Christus.

Lees de “doopteksten” eens biddend door en vul voor de juiste betekenis voor

het woord “**doop**” steeds in “**onze eenwording met Jezus Christus**”, zoals staat in Romeinen 6 vers 3,5. Ga na of de tekst dan duidelijker is. De doop als handeling redt niet, brengt geen vergeving, wast geen zonden af, bevrijdt niet... enz., maar **onze eenwording met Jezus Christus door het geloof in Hem!**

De doop redt? 1 Petrus 3:21 (GNB)

... een beeld dat vooruitwijst naar de doop waardoor u nu wordt gered. Deze doop wast niet het vuil van het lichaam, maar is een verzoek aan God om een zuiver geweten. De doop redt u dankzij de opstanding van Christus.

De doop brengt vergeving van zonden? Handelingen 2:38 (BK)

Petrus antwoordde: "U moet zich bekeren tot God en u laten dopen in de naam van Jezus Christus, want dan worden uw zonden vergeven. Dan komt ook de Heilige Geest in u wonen.

De doop wast zonden af? Handelingen 22:16 (GNB)

Wat aarzel je nog? Kom, laat je dopen en je zonden afwassen onder aanroepen van zijn naam.

De doop bevrijdt van de zonde? Romeinen 6:4-7 (GNB)

Door de doop zijn we dus met hem gestorven en begraven. En zoals Christus uit de dood is opgewekt door de verheven macht van de Vader, zo gaan ook wij een nieuw leven leiden. Want als wij één zijn geworden met Christus door te sterven zoals hij, zullen wij ook één met hem zijn door op te staan zoals hij. Dit weten we: de zondige mens die we vroeger geweest zijn, is met Christus aan het kruis geslagen om aan ons zondig bestaan een einde te maken, en zo staan we niet langer in dienst van de zonde. Want de aanspraken van de zonde gelden niet meer voor wie gestorven is.

De doop reinigt de kerk? Efeziërs 5:25-27 (GNB)

... zoals Christus zijn kerk heeft liefgehad: hij heeft zijn leven voor haar gegeven. Dat deed hij om haar aan God te wijden; hij maakte haar rein door het waterbad en het woord, om haar stralend naast zich te plaatsen zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, maar heilig en onberispelijk.

De doop begraaft (en wekt op) met Christus? Kolossenzen 2:12 (BK)

U bent in de doop met Christus begraven. Maar door het geloof in de macht van God, Die ook Hem heeft opgewekt uit de dood, bent u nu met Hem opgestaan en hebt u nieuw leven ontvangen.

De doop is het waterbad van de wedergeboorte? Titus 3:5 (GNB)

Hij heeft ons gered door het waterbad van de wedergeboorte en door de vernieuwende kracht van de heilige Geest.

De doop leidt tot je redding? Marcus 16:16 (GNB)

Wie gelooft en zich laat dopen, zal gered worden

Alleen door voor het onduidelijke woord “doop” (baptizo) te lezen “eenwording met Jezus” worden deze teksten duidelijk.

Vanzelfsprekendheid van de doop

Jezus zelf besloot dat elke discipel moet worden gedoopt. Gewoon in water als teken van wat er geestelijk gebeurt.

In Johannes 3 onderwijst Jezus de Joodse Farizeeër Nicodemus over de doop (water) als vanzelfsprekend station in het binnengaan in het Koninkrijk van God door de wedergeboorte. Johannes 3:5 (GNB)

‘Ik verzeker u,’ antwoordde Jezus, ‘niemand kan het koninkrijk van God binnenkomen, als hij niet geboren wordt uit water en Geest.

Deze woorden komen terug na Jezus’ opstanding in Mattheus 28 en Markus 16. Mattheus 28:18-20 (BK)

Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: "Ik heb alle macht in hemel en op aarde gekregen. Ga er daarom op uit om alle volken tot mijn discipelen te maken. Doop hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Leer hen altijd te doen wat Ik u heb gezegd. En vergeet dit niet: Ik ben altijd bij u, tot het einde van de tijd."

Markus 16:15-20 (BK)

“Trek de wereld in,” zei Hij tegen hen, “en vertel aan de hele schepping het goede nieuws over Mij. Wie het geloven en gedoopt worden, zullen gered worden. Maar wie het niet geloven, zullen worden gestraft. ...

Nadat Hij met hen gesproken had, werd Jezus opgenomen in de hemel en ging aan de rechterhand van God zitten.

De discipelen trokken erop uit om overal het geweldige nieuws te vertellen. En de Here werkte met hen mee.

Hij zette hun woorden kracht bij door er wonderen op te laten volgen.

God wil de handeling van de doop en onze gehoorzaamheid daarin. Ons gehoorzamen van deze opdracht van God opent de weg naar Gods zegen. Een mooi voorbeeld daarvan vinden we in Handelingen 8:35-39 (BK) waar een voorname Ethiopiër in zijn rijtuig de bijbelrol met Jesaja 53 leest en het niet begrijpt totdat hij “toevallig” Filippus ontmoet. Handelingen 8:35-39 (BK)^x

Filippus antwoordde dat Jesaja over de Christus sprak. Hij vertelde hem dat Jezus de Christus is, waarbij hij uitging van wat zij zojuist hadden gelezen.

Op een gegeven ogenblik reden zij langs een water. "Kijk," zei de Ethiopiër, "daar is water. Wat is erop tegen mij te dopen?"

Filippus antwoordde: "Als u met uw hele hart in Jezus gelooft, is er niets op tegen." Hij zei daarop: "Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is."

Hij liet de wagen stilhouden en ging samen met Filippus het water in en Filippus doopte hem.

Toen zij uit het water kwamen, nam de Geest van de Here

Filippus weg. De Ethiopiër zag dat hij weg was. Hij reisde verder met een hart vol blijdschap.

Hij reisde verder met een hart vol blijdschap. In de loop van de geschiedenis merken we dat er in Ethiopië christelijke gemeenten zijn ontstaan. Zeer waarschijnlijk is het getuigenis van deze voorname Ethiopiër daarin door Gods genade tot zegen geweest. Zodra hij begreep dat Jezus de Christus is, liet hij zich dopen! Geloof en doop horen bij elkaar. Markus 16:16 (NBG):

Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden.

Vrijer vertaald:

"Wie zich aan Jezus toevertrouwt (actief in alles) en daardoor verbonden één met Hem wordt (passief, het overkomt je van God uit), zal behouden worden, wie zich niet aan Jezus toevertrouwt, zal veroordeeld worden.

De doop is een vanzelfsprekendheid voor een gelovige.

Een ongedoopte gelovige is een contradictio in terminis, interne tegenspraak zoals vloeibaar ijs of ijskoude hitte. Een ongedoopte gelovige bestaat Bijbels gezien eigenlijk niet! **Iemand die tot geloof komt, wordt gedoopt!** Zo markeert de doop de wedergeboorte, het begin van je leven als volgeling van Jezus.

In de geschiedenis van de kerk is dit beeld gaandeweg meer en meer verward.

5. Bekering en je nieuwe leven in het Koninkrijk van God

Laten we eens wat scherper letten op wat Johannes en later ook Jezus zeggen met "Bekeer je want het Koninkrijk van de hemel is nabijgekomen!". In militaire termen zou deze komst van Gods Koninkrijk betekenen: "Geef je over want het Koninkrijk van de hemel staat voor de poort!" Je kent het geuzenlied misschien over de watergeuzen die Den Briel innamen: "In naam van Oranje, doe open de poort!" Het woordje "je overgeven" zou heel goed gebruikt

kunnen worden om de bedoeling van “**bekeer je**” bij Johannes en Jezus weer te geven. “Geef je over! Geef je over aan God, aan het Koninkrijk van God!”

In de Griekse grondtekst staat voor ‘bekeer je’: Metanoiō.

Het woordje **meta** geeft **een verandering** weer. De verandering die het aangeeft vind je ook terug in een woord als metamorfose (verandering van vorm), of metafoor (overdragen, een ander beeld voor een begrip).

Het woordje **noiēō** betekent met de geest waarnemen, begrijpen, begrip hebben, nadenken, overdenken, overwegen, kortom je **hele geestelijke en intellectuele wezen**.

Metanoia betekent dan ook: een verandering van je hele begrip en al je overwegingen, van je hele wezen. Het is dus niet zo oppervlakkig als “keer je om en doe wat anders!”... Dat is dan nog steeds je “oude ik” die wat anders doet. Nee, het gaat erom dat jijzelf in je diepste wezen – heel je wereldbeeld en daaruit voortvloeiend je handelen – je overgeeft aan God en verandert!

Wat er aan de doop voorafgaat is dus, dat je hele wezen op zijn kop staat: metanoia! Je geeft je over! De doop bevestigt een uiterst diepe verandering in jouw bestaan.

Als je de doop al als een ceremonie ziet, dan is de doop meer te vergelijken met de toetreding tot het leger met de eed van trouw en gehoorzaamheid, dan met een verjaardagsfeestje. Dit is de eed/belofte die je voor het Nederlandse leger aflegt:

Ik zweer (beloef) trouw aan de Koning, gehoorzaamheid aan de wetten en onderwerping aan de krijgstucht. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! Een gebed bij je belofte! Daarom noemt Petrus de doop ook wel een gebed (smeekbede of een intens verlangen). 1 Petrus 3:21 – 4:2 (NBG):

“ ... de doop, ... een bede van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus, ... om niet meer naar de begeerten van mensen, maar naar de wil van God de tijd, die nog rest in het vlees, te leven.”

Vergelijk het maar met het beëdigd worden als groene baret (commandotroepen). Vanaf dat moment is je leven heel anders. Het schept ook verplichtingen! Lauwheid is onmogelijk. Je traint, zorgt dat je klaar bent voor je taak, klaar voor de strijd, en als de Koning je ergens toe roept, ga je onvoorwaardelijk! Het zou je eer te na zijn iets te verzaken.

U zult het met me eens zijn dat onze Koning Jezus en God onze aardse koning verre te boven gaat. Zo gaat ook de doop een baret verre te boven. Het is het toetreden tot de orde van God, tot het gezin van God, met alles wat daarbij hoort.

Hier is dus helemaal geen ruimte voor onzuivere motieven. Er zijn namelijk mensen die zich laten dopen, omdat de warmte van de kerkelijke gemeenschap hen aantrekt. De zondagse dienst en de wekelijkse groepen zijn dan als een warme deken en men gaat mee met de flow en laat zich ook dopen, inclusief een getuigenis waarvan je weet dat het van je verwacht wordt. Beproof jezelf of je echt voor Jezus kiest ook als het je leven kost!

Herinner je dat Baptizo betekent dat je ergens in ondergaat en dan het karakter van dat medium aanneemt. Dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest betekenen dat je oude leven ondergaat en jij het karakter aanneemt van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Dat je één met hen wordt!

Wat een genade om door God als Zijn kind aangenomen te worden! Nicodemus leerde dat van Jezus toen hij op een nacht bij Jezus kwam. Johannes 3: 3-7 (WB):

Jezus gaf hem ten antwoord: 'Waarachtig, Ik verzeker u: alleen wie opnieuw geboren wordt, kan het koninkrijk van God zien.'
'Geboren worden?' zei Nikodemus. 'Hoe kan dat wanneer je al op jaren bent? Kun je soms nog eens de schoot van je moeder binnengaan om geboren te worden?' Jezus antwoordde:
'Waarachtig, Ik verzeker u: alleen wie geboren wordt uit water en geest, is in staat het koninkrijk van God binnen te gaan. Wat uit vlees geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest. Wees dus niet verwonderd als Ik u zeg dat jullie opnieuw geboren moeten worden.'

Op deze "geboorte" wordt al vooruitgegrepen In Johannes 1: 12,13 (BK)

Maar allen die Hem (Jezus) wel aanvaard hebben, heeft Hij het recht gegeven kinderen van God te worden. Door geloof in Zijn naam worden zij opnieuw geboren, natuurlijk niet als mens, maar geestelijk uit God.

Moet je voor de doop alles al snappen?

Het grootste deel van het onderwijs over de doop wordt in het Nieuwe Testament **achteraf** gegeven. Je hoeft niet vooraf te begrijpen wat het allemaal betekent. Paulus schrijft over zijn bekering en doop:

*Handelingen 22:12-16 "En een zekere Ananias, ... kwam tot mij, ging bij mij staan en zeide tot mij: Saul, broeder, **wat aarzelt gij nog? Sta op, laat u dopen** en uw zonden afwassen, onder aanroeping van zijn naam."*

Kortom: Schiet op! Doe niet zo moeilijk! Wees gehoorzaam! Je bent wederom geboren door je geloof in Jezus Christus, **niet door je kennis of door je gevoel van rechtvaardigheid.**

Het is als met je natuurlijke geboorte. Je groeit ernaartoe in de baarmoeder en... floep, daar ben je! Je hoeft er niet meteen alles van te snappen. Je reis als mens is begonnen.

Je bent met je doop geen volwassen Christen. Je bent met Jezus opgestaan tot nieuw leven, je bent nu op de goede Weg, maar je bent nog niet aangekomen op je bestemming. **Alles wat je nu moet doen is doorgaan, groeien, volhouden! Volharden!** Na de (geestelijke) geboorte moet je ademen, drinken, eten, groeien, leren lopen, fietsen, zwemmen, naar school, met andere mensen omgaan enz. ... op naar geestelijke volwassenheid. Dat komt allemaal na de doop.

Na de doop - Opgroeien in Gods gezin Gods huisstijl "De Bergrede"

In het begin van het evangelie van Mattheus (hoofdstuk 5-7) staat de langste rede van Jezus als begin en basis van Zijn onderwijs. Het heet de Bergrede, want Jezus ging de berg op om onderwijs te geven. Mattheus zegt "de berg", want voor Jezus en Zijn discipelen was dit de bekende berg in Galilea waarop Hij Zich soms terugtrok en waar Hij de discipelen na Zijn opstanding weer zou ontmoeten. In Lukas 6 wordt deze Bergrede verkort weergegeven. Daar lezen we dat Jezus vooraf een nacht van gebed op deze berg heeft gehad, waarna Hij Zijn 12 discipelen uitkiest en vervolgens afdaalt naar een vlak stuk terrein, waar een menigte volgelingen uit Jeruzalem en Judea tot zelfs Tyrus en Sidon zijn verzameld. Daar begint Hij Zijn beroemde Bergrede, de Messiaanse troonrede, het actieprogramma van de Messias, de grondwet van het Koninkrijk van God. Hoe word je echt gelukkig? Slaat iemand je op de ene wang, keer hem ook je andere wang toe. Heb je vijanden lief en bid voor wie je vervolgen. Hoe bid je? Enzovoort. Je zou deze hoofdstukken 5-7 minstens elke maand moeten lezen^{xi}. Het is zo tegendraads aan onze "oude" menselijke natuur dat men deze Bergrede als bewust overdreven en niet helemaal serieus te nemen wegredeneert. Dat is echter Satans stijl, maar niet Gods bedoeling. In Mattheus 28 ontmoet Jezus de overgebleven 11 discipelen weer op "de berg" en Hij zegt in Mattheus 28:19-20 (WB)

Doop hen ... en leer hun alles onderhouden wat Ik jullie geboden heb.

Wat heeft Jezus geboden? De discipelen wisten het ongetwijfeld nog... de rede op de berg, de Bergrede, de huisstijl van God.

De aard in Gods gezin is echt heel wat anders dan onze aardse "aard". We hebben Gods Geest in ons – als parakleet/Helper - meer dan nodig om nu te gaan groeien in Gods stijl. Een groot deel van het Nieuwe Testament is erop gericht om ons deze weg te wijzen als grondwet van het Koninkrijk van God. Het is zaak hiernaar te handelen!

Neem bijvoorbeeld de (rondzend)brief van Paulus aan Efeze. In de eerste drie hoofdstukken wordt beschreven hoe we in Christus met God verzoend zijn en

huisgenoten van God geworden met Gods Geest in ons volgens Efeze 1:13 (BK)

Toen u in Christus ging geloven, gaf God u de Heilige Geest, Die Hij had beloofd als een bewijs dat u van Christus bent.

In de tweede drie hoofdstukken staat dan hoe dat nieuwe leven wordt geleefd, met als samenvatting Efeze 4:20 (NBG)

Maar gij geheel anders: gij hebt Christus leren kennen.

In de Bijbel staat dit groeiproces herhaaldelijk beschreven als een afleggen of afscheiden van verkeerde zaken en het aannemen en aandoen van wat God je geeft. Je zou dat het LADA principe kunnen noemen, “**Leg Af, Doe Aan**”. Alweer Efeze 4:20-24 (BK):

Als u werkelijk Zijn stem hebt gehoord en Hij u de waarheid over Zichzelf heeft bekendgemaakt, moet u uw oude menselijke natuur als oude kleren uittrekken; uw vroegere manier van leven, waardoor u geluk en vrede meende te vinden, maar die u in werkelijkheid dood en verderf bracht. Uw denken moet grondig vernieuwd worden. Sterker nog, u moet een heel nieuw mens worden, die alleen voor God leeft, zuiver en goed. Trek een nieuwe natuur aan als een stel nieuwe kleren.

Houd jezelf dus niet voor de gek door na je doop net te doen alsof je christen bent, maar geen ernst maakt met het gehoorzamen van God. Je denken moet vernieuwd worden. Je moet gaan groeien na je doop en dat doe je met goed voedsel: Gods Woord horen/lezen en doen. Het gaat om kiezen voor Gods stijl! Doop markeert jouw geboorte in het gezin van God... met de huisstijl van God. Radicaal anders dan de gevestigde orde.

We hebben Jezus in ons hart nodig om dit nieuwe leven te leiden. Heel mooi illustreert Jezus dit met het beeld van ploegende ossen. Hoe leer je een jonge os ploegen? Door hem met een os die weet hoe het moet onder een juk te laten lopen. Zo biedt Jezus ons aan met Hem onder het juk te gaan lopen, samen met Jezus door je leven! Mattheus 11 vers 28-30 (WB)

Kom allen naar Mij toe die afgemat en belast zijn, en Ik zal u rust geven. Neem mijn juk op en kom bij Mij in de leer, omdat Ik zachtmoedig ben en eenvoudig van hart, en u zult rust vinden voor uw ziel. Want mijn juk is zacht en mijn last is licht.’

Zo begint na je bekering en doop de groei naar geestelijke volwassenheid. 1 Petrus 2:2 (NBV)

... verlang als pasgeboren zuigelingen naar de zuivere melk van het woord, opdat u daardoor groeit en uw redding bereikt.

6. Andere toespelingen op de doop in de Bijbel

In de Bijbel staan enkele vergelijkingen en vermeldingen van de doop waar we extra over na moeten denken.

Zondvloed

In 1 Petrus 3 beschrijft Petrus de redding van Noach door het water van de zondvloed heen als een beeld van de doop. God laat een wereld vol geweld en perversie ondergaan door een wereldwijde vloed, maar daar dwars doorheen werd één familie gered in de ark. Het is een beeld waarin de redding door de ark de redding door Jezus Christus voorstelt. De ark werd door Noachs tijdgenoten verworpen en zo wordt (de verlossing in) Jezus Christus door de meeste mensen verworpen. Maar Noach en zijn zonen en hun vrouwen geloofden God wel en gingen in de ark en werden door het water heen gered. Zij kwamen uit de zondvloed weer tevoorschijn en begonnen een nieuw leven. Je kunt hier zo Romeinen 6 naast leggen als beeld van de doop. Petrus schrijft in 1 Petrus 3: 20-22 (GNB):

Slechts enkele mensen, in totaal acht, gingen de ark in en vonden redding door het water. Dat is een beeld dat vooruitwijst naar de doop waardoor u nu wordt gered. Deze doop wast niet het vuil van het lichaam, maar is een verzoek aan God om een zuiver geweten. De doop redt u dankzij de opstanding van Christus, die engelen en geestelijke krachten aan zich heeft onderworpen, de hemel is binnengegaan en nu gezeten is aan de rechterhand van God.

De doop wordt hier een verzoek aan God om een goed geweten genoemd. Het drukt het intense verlangen uit om vanaf nu voortaan als kind van God te leven.

Doortocht van Israël door de Rode Zee

Paulus haalt de redding van Israël door de Rode Zee aan om de doop duidelijk te maken. In 1 Korinthe 10:1-2 (GNB) schrijft hij:

Graag wil ik, broeders en zusters, uw aandacht vragen voor wat er gebeurde met onze voorouders. Ze stonden allemaal onder bescherming van de wolk en trokken allemaal veilig door de Rode Zee. In de wolk en in de zee werden ze gedoopt als volgelingen van Mozes.

Wat was er gebeurd? Toen de Israëlieten vluchtten uit Egypte ging Farao hen achterna met zijn leger. De Israëlieten kwamen “klem” te zitten tussen de Rode Zee (golf van Eilat) voor hen en Farao met zijn leger achter hen. Maar God redde hen wonderlijk (gebruikelijk bij God). Door Gods ingrijpen week de zee uiteen en er kwam een breed droog pad voor het volk Israël om te ontsnappen naar de overkant. Toen Farao met zijn leger het ook probeerde kwamen zij vast te zitten waarna de zee terugvloeide en het leger verdronk. Zo werd Israël

bevrijd en kon als **vrij volk met Mozes als leider een nieuwe toekomst** ingaan. Paulus noemt deze gebeurtenis “gedoopt in Mozes” door de wolk en de zee. Hier werd het volk Israël geboren. In Galaten 3:26-27 (BK) beschrijft Paulus onze geboorte als kind van God. Door de doop “in Christus” één met Christus geworden.

Door het geloof in Christus Jezus bent u allemaal kinderen van God geworden. Door de doop in Christus bent u één met Hem geworden; u bent als het ware omhuld door Hem.

Jezus' lijden en de doop

Een heel helder beeld van de doop waaruit ook blijkt dat het begrip “doop/baptizo” veel verder gaat dan iets met water vinden we in Markus 10:38 (TEL)

Jezus echter zei tot hen: ... Kunt u de drinkbeker drinken die Ik drink, of met de doop worden gedoopt waarmee Ik word gedoopt?

Lukas 12:50 (TEL)

Ik moet echter met een doop worden gedoopt, en hoe benauwt het Mij, totdat het is volbracht.

Het gaat hier duidelijk om het aanstaande lijden en sterven van Jezus. De doop als “ondergang” van Jezus om ons te verzoenen met God met als sluitstuk “Het is volbracht!”, gevolgd door Jezus’ glorieuze opstanding op de derde dag. Een treffend beeld van wat Paulus later beschrijft van de doop in Romeinen 6: Ons deelgenoot worden van het sterven en opstaan met Jezus Christus.

Voor de doden laten dopen

Tenslotte geeft Paulus in zijn brief aan de gemeente te Korinthe commentaar op mensen die zeggen dat er geen doden worden opgewekt en dat ook Jezus niet is opgestaan uit de dood. De woorden in dat commentaar zijn moeilijk te begrijpen door ons gebrekkige inzicht in de Griekse grondtekst. 1 Corinthiërs 15:28-29 (HSV):

En wanneer alle dingen aan Hem onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf Zich onderwerpen aan Hem Die alle dingen aan Hem onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn. Wat zullen anders zij doen die voor de doden gedoopt worden, als de doden helemaal niet opgewekt worden? Waarom worden zij dan nog voor de doden gedoopt?

Waarom worden zij dan nog voor de doden gedoopt? Het is een lastige uitdrukking in het Grieks. Paulus spreekt hier echter over Jezus Christus die is opgestaan uit de dood... behoort Jezus tot de doden of de levenden? Hij weerspreekt mensen die (Jezus’) opstanding ontkennen in vers 12-15. Als we voor het woord “baptizo” weer lezen “vereenzelvigen met Jezus” dan wordt deze zin opeens helder (vanuit de grondtekst is deze vertaling mogelijk):

“Als doden niet opstaan, wat moeten dan zij doen die vereenzelvigd zijn met een dode Christus?”

Vereenzelviging met een dode Christus heeft immers geen enkele zin of inhoud?^{xiii} Maar vereenzelvigd zijn met de opgestane levende Christus, de Zoon van God die nieuw eeuwig leven geeft, dat is de uiteindelijke oplossing voor ons leven!

7. Doop en zonde

Veel mensen worstelen met het probleem dat ze christen zijn geworden, gedoopt, maar daarna toch nog zondigen. Iemand zei me: “Na een week ben ik alweer vies van bepaalde zonden... ik probeer al zolang opnieuw te beginnen. Ik ben wanhopig! Moet ik dan niet bijvoorbeeld elke maand gedoopt worden?”

In de Bijbel staat de brief aan de Hebreëen (Christen-Joden in de verstrooiing in het Nieuwe Testament) waarin duidelijk het eenmalige karakter van Gods oplossing voor de zonde staat: Hebreëen 9: 24-26 (BK)

*Christus is het heiligdom binnengegaan om **in onze plaats** voor God te verschijnen. ... Hij heeft Zich ook niet telkens weer geofferd, zoals de hogepriester, die elk jaar weer het Allerheiligste moest binnegaan om dierlijk bloed te offeren. Als dat nodig was geweest, had Hij vanaf het begin van de wereld telkens weer moeten lijden en sterven. Maar nu, tegen het einde van de eeuwen, is Hij **eens en voor altijd gekomen om voor ons te sterven en de zonde weg te doen.**”*

Dus je doop is het teken dat je met Jezus bent opgestaan in een nieuw leven: opnieuw geboren! Jezus staat in onze plaats voor God en heeft **eens en voor altijd** afgerekend met onze zonden. Dat heeft God zo in de Bijbel laten zetten en dat mogen we simpelweg geloven!

Hoe zit het dan met zondigen? In de Bijbel staan hierover twee dingen, die elkaar schijnbaar tegenspreken:

1. Een Christen zondigt **niét** - 1 Johannes 3:9 (GNB)
2. Een Christen zondigt **wél** - 1 Johannes 1: 8 (GNB)

Dat is geen tegenspraak maar laat het spanningsveld zien waarin je leeft. Sorry, het is niet anders. Maar houdt goede moed! Ook Paulus, Petrus, Johannes en elke Christen kennen dit spanningsveld. God weet wie je bent en bemoedigt je! 1 Johannes 1: 8-10 (GNB)

Als we beweren zonder zonde te zijn, bedriegen we onszelf en woont de waarheid niet in ons. Maar als wij onze zonden bekennen, dan is God zo trouw en rechtvaardig dat hij onze zonden vergeeft en ons rein maakt van alles wat we verkeerd hebben gedaan. Zeggen we echter dat we geen zonde bedreven

hebben, dan maken we hem tot een leugenaar en woont zijn woord niet in ons.

Maar in dezelfde brief van Johannes staat in 1 Johannes 3:9 (GNB)

Wie uit God geboren is, zondigt niet, omdat hij Gods levenskracht in zich draagt; hij kan niet zondigen, omdat hij uit God is geboren.

Wat wordt hier dan bedoeld? Is dit ook weer een vertaalprobleem?

Het Griekse woord voor kunnen in “Kan niet zondigen” is δυναμαι ‘dunamai, waarin we het woord dynamisch of ook dynamo herkennen. Je interne drang. Dat wat je energie geeft, je drijfveren, zijn anders geworden. Het betekent dus niet dat je in de praktijk niet meer zondigt, maar dat je opnieuw geboren bent... een ander mens, met andere verlangens, maar nog niet volmaakt! Dat laatste komt nog als Jezus terugkomt! Nu leef je nog in deze verbroken wereld, maar met een andere drijfveer! Nu ben je op weg met God met vallen en opstaan. Daarom staat er in 1 Johannes 2: 1 (NBG)

*Kinderen, ik schrijf u dit opdat u niet zondigt. **Mocht een van u echter toch zondigen, dan hebben wij een pleitbezorger bij de Vader: Jezus Christus, de rechtvaardige. Hij is het die verzoening brengt voor onze zonden, en niet alleen voor die van ons, maar voor de zonden van de hele wereld.***

Je probleem van een nieuw leven en toch nog zondigen wordt heel duidelijk beschreven door Paulus in Romeinen 7:21- 8:1 (NBV):

*Ik ontdek in mij de wetmatigheid dat het kwade zich aan mij opdringt, **ook al wil ik het goede doen.** Innerlijk stem ik vol vreugde in met de wet van God, maar in alles wat ik doe zie ik die andere wet. Hij voert strijd tegen de wet waarmee ik met mijn verstand instem en maakt van mij een gevangene van de wet van de zonde, die in mij leeft. **Wie zal mij, ongelukkig mens, redden uit dit bestaan dat beheerst wordt door de dood?** God zij gedankt, door Jezus Christus, onze Heer. Met mijn verstand onderwerp ik mij aan de wet van God, maar door mijn natuur onderwerp ik mij aan de wet van de zonde. **Dus wie in Christus Jezus zijn, worden niet meer veroordeeld.***

Ook hier staat weer dat Jezus heeft afgerekend met jouw zonden. Je hoeft niet meer steeds opnieuw gedoopt te worden, want je wordt ook niet steeds opnieuw geboren. Als nieuw kind van God zijn (en worden) je zonden vergeven. Je gaat op weg met God, je zondigt, struikelt, maar God heeft je hand vast en zet je weer overeind. Je mag vergeving vragen en ontvangen. Zo groei je en ga je meer en meer op Jezus lijken!

Raak dus niet ontmoedigd. Blijf wandelen met God. Je groeit! Het is net als bij gewone baby's en kinderen... vallen en opstaan! **Voor al steeds weer opstaan**

en leren en groeien door het juiste voedsel, het Woord van God!

Geestelijke volwassenheid komt niet in één dag!

8. Geestelijke strijd

Je bent tot geloof gekomen en je bent je bewust van de noodzaak tot bekering en verlossing/ wedergeboorte. Hier begint bij de meeste mensen ook de geestelijke strijd. Er zullen dingen in je leven gebeuren die je nu van God proberen weg te houden. Bijvoorbeeld:

- Een ongelovig vriend/vriendin trekt je de verkeerde kant op,
- of je moet een cursus voor je werk doen i.p.v. Bijbelstudie,
- je kind wordt ziek als je net naar een Bijbelstudie wilt,
- je krijgt ontslag en vraagt je af waar God is
- er komen familieomstandigheden en moeiten
- twijfels door artikelen enz.

Je “roert” immers in de pot van satan. Je maakt heel veel los in de geestelijke wereld. Bij een vriend die ik Josh zal noemen, gebeurde het volgende:

Toen Josh tot geloof kwam had niemand dat voor mogelijk gehouden. Maar het was echt waar, zijn leven was totaal veranderd toen hij Jezus leerde kennen en ervoor koos om Hem te volgen. Alles kreeg weer kleur in zijn leven. Een andere goede vriend zei tegen hem: “Josh, reken erop dat er geestelijke strijd gaat komen. De Boze zal jou niet zomaar laten gaan en op allerlei manieren proberen jou bij zich te houden.” En dat gebeurde. Onverwachts kwamen er weer oude “vrienden” op zijn pad die hem probeerden te verleiden in hun circuit en leefwijze terug te keren. Hij kreeg onverwachte moeilijkheden die nu een offer van hem vroegen om voor God te kiezen. Waar ben ik aan begonnen? Houd ik dit vol? Hij hield gelukkig vol tot op de dag van vandaag en beseft elke dag hoe wonderlijk mooi het is om als kind van God nu al te mogen leven tot in eeuwigheid.

Geestelijke strijd van buitenaf

Dit soort moeiten als je voor God kiest en opnieuw geboren wordt zoals Josh zijn algemeen. Men noemt dit vaak geestelijke strijd omdat het wel oorlog lijkt. Je ontworstelt je immers uit de greep van de Boze in je wijze van denken en doen en komt in Gods licht.

In 2 Timotheüs 2:25-26 (NBV) wordt dit terugkeren tot God beschreven als

... ontsnappen uit de valstrik van de duivel, die hen levend gevangen heeft genomen en hen dwingt zijn wil te doen.

Je ontsnapt uit het kamp van de duivel. Dat geeft daar consternatie en dat merk je. Veel mensen maken mee dat hun leven zo rond de tijd van hun bekering en doop lastig is. Je kan belachelijk worden gemaakt omdat je Jezus vertrouwt, je

kan goede vrienden verliezen, je maakt als het ware iets mee van het lijden van Jezus die ook werd veracht. Sommige mensen worden op andere terreinen juist bestookt door twijfel of je God en Zijn Woord – de Bijbel - wel kan vertrouwen. De duivel is geraffineerd en het is goed dat je gewaarschuwd bent. Laat je niet door die strijd in de war brengen. Petrus schrijft 1 Petrus 4:12-13 (BK)

Vrienden, laat u niet in de war brengen door de vuurproef die u zult ondergaan, want die was te verwachten. Daaruit zal blijken of u op God blijft vertrouwen. Eigenlijk moet u blij zijn zelf iets te ervaren van wat Christus heeft doorgemaakt.

Deze “strijd” maak je niet alleen mee bij je bekering en doop. Je zal dit heel je leven hier op aarde meemaken, misschien op momenten dat je er helemaal niet op rekent. Dan ben je kwetsbaar. Om de strijd te winnen zijn twee dingen erg belangrijk.

1. Je moet je vijand kennen en niet onderschatten, maar ook niet overschatten. De satan is in de verste verte niet vergelijkbaar met God. Jezus zal de kop van de grote tegenstander van God definitief vermorzelen. Maar voorlopig hebben we wel met hem te maken. 1 Petrus 5:8 (BK)

... u moet de situatie goed inzien en op uw hoede zijn voor de grote tegenstander, de duivel. Hij gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi om te verslinden.

Maar soms werkt deze grote tegenstander – satan - heel geraffineerd. 2 Korinthe 11:13-15 (WB)

... de satan zelf vermomt zich als een engel van het licht. Het is dus niets bijzonders als zijn dienaren zich voordoen als dienaren van gerechtigheid.

2. Je moet zelf goed bewapend zijn en de wapens gebruiken tegen de listen van de duivel! In Efeze 6 worden deze wapens beschreven als de wapenrusting van God met daarin waarheid, gerechtigheid, inzet voor het evangelie, geloof, verlossing, Gods Geest d.w.z. Gods Woord, gebed en waakzaamheid. Efeze 6:10-18 (NBV)

Ten slotte, zoek uw kracht in de Heer, in de kracht van zijn macht. Trek de wapenrusting van God aan om stand te kunnen houden tegen de listen van de duivel.

Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen.

Neem daarom de wapens van God op om weerstand te kunnen bieden op de dag van het kwaad, om goed voorbereid stand te kunnen houden.

Houd stand, met de waarheid als gordel om uw heupen, de

gerechtigheid als harnas om uw borst, de inzet voor het evangelie van de vrede als sandalen aan uw voeten, en draag bovenal het geloof als schild waarmee u alle brandende pijlen van hem die het kwaad zelf is kunt doven.

Draag als helm de verlossing en als zwaard de Geest, dat wil zeggen Gods woorden. Laat u bij het bidden leiden door de Geest, iedere keer dat u bidt; blijf waakzaam en bid voortdurend voor alle heiligen.

Je moet je oefenen om deze “wapens” daadkrachtig te hanteren, zoals het schild van geloof, en het zwaard van Gods Woord. Ken je Gods Woord? Zorg dat je het leert kennen!

Geestelijke strijd van binnenuit

De “vijand” zit niet alleen buiten maar ook binnen. Ook al heb je je bekeerd, je moet nog steeds elke dag je keuze waarmaken. Het is als een alcoholist die clean is. Je weet wat een zegen het is om niet meer verslaafd aan de alcohol te zijn, maar je moet wel steeds de keuze maken om clean te blijven! Jezus spreekt over ons binnenste in Markus 7:21

Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen slechte gedachten, ontucht, diefstal, moord...

Geestelijke strijd heeft dus ook alles met je eigen “Ik” te maken. Tegen Kain zei God al in Genesis 4:7 (GNB)

Als je goed handelt, kun je mij recht in de ogen kijken. Maar als je dat niet doet, ligt de zonde als een roofdier voor de deur. Het kwaad zal je voortdurend bedreigen, maar jij moet het de baas zien te worden.’

Deze kwade ideeën van binnenuit zijn lastig te bestrijden. In de film Ben Hur wordt aan het begin van de film de vraag gesteld: Hoe bestrijd je een idee? Het antwoord is: Door een beter idee! Dat is niet nieuw. Paulus schrijft hierover in Filippenzen 4:8 (BK)

Broeders, richt daarom uw gedachten op alles wat waar, eervol, rechtvaardig, zuiver en mooi is en wat goed bekend staat, kortom alles wat deugdzaam en loffelijk is.

Voed je gedachten met de goede dingen. Zing mooie liederen en bid! Billy Graham^{xiii} gebruikte de illustratie van twee vechtende honden in je, een zwarte die staat voor de zonde, en een witte die staat voor het leven met Jezus. Ze vechten... wie wint? De hond die jij voedt wint!

Hoe voed jij die witte hond? De hele clou van geestelijke strijd en overwinnen is uiteindelijk om “in Jezus” te blijven en je te voeden met wat Hij je geeft. Jezus zelf legt dit uit in Johannes 15: 5 (BK)

Ik ben de wijnstok en u bent de ranken. Als u dicht bij Mij blijft en Ik blijf in u, brengt u veel vrucht voort. Want zonder Mij kunt u niets doen.

Zo'n rank krijgt zijn positie in de zon, en zijn water en voedsel door de wijnstok - Jezus. Haal je voedsel voor je leven dus uit Jezus, en niet ergens anders want dan verdor je! Waarmee voed jij je? Met Netflix of met Gods Woord? Hoe word je echt opgebouwd?

De Bijbel onderwijst ons op vele andere plaatsen hoe we "als groene baret in het Koninkrijk van God" kunnen strijden en overwinnen. En dat is meestal heel anders dan wat wij van nature doen. Overwin het kwade door het goede te doen en te bedenken, op God te vertrouwen, Zijn Woord te bewaren en te doen, te getuigen in Woord en daad, bereid zijn je leven voor God te geven. Niet wij overwinnen in onze kracht, maar Jezus heeft overwonnen en wij IN HEM.

*Johannes 16:33 Dit heb Ik u verteld, omdat Ik wil dat u mijn vrede bewaart. In de wereld zult u het zwaar te verduren krijgen. Maar houd moed! **Ik heb de wereld overwonnen.**"*

Romeinen 12:21 Geef het kwaad geen kans, maar overwin het door het goede te doen.

*Hebreeën 11:33 Omdat **zij op God vertrouwden**, hebben zij koninkrijken onderworpen en rechtvaardig geregeerd en kregen zij wat God hun had beloofd. Zij hebben de muil van leeuwen toegesloten.*

*1 Johannes 2:13,14 Ik schrijf dit allemaal, jongelui, omdat u het van de duivel hebt gewonnen. ... u bent sterk; **houd vast aan wat God heeft gezegd**; u hebt het van de duivel gewonnen.*

*1 Johannes 4:4 Vrienden, u bent eigendom van God en hebt Zijn tegenstanders overwonnen, omdat **er Iemand in u woont Die sterker is dan de geest die de wereld beheerst.***

*Openbaring 12:11 Onze broeders hebben hem overwonnen, doordat **het Lam Zijn bloed** voor hen gegeven heeft en doordat zij daar **in hun spreken van hebben getuigd**. Zij waren **bereid hun leven ervoor te geven.***

In deze hele strijd staan we niet alleen. Gods naam is JAHWEH – Ik ben! God is erbij in elke beproeving. Op vele plaatsen in de Bijbel staat dat Hij onze toevlucht is en dat we op Hem kunnen vertrouwen. Een heel bekend vers is psalm 50:15 wat ook wel het telefoonnummer van de hemel wordt genoemd. Psalm 50:15 (BK):

*Roep Mij te hulp in moeilijke tijden;
dan zal Ik u redden en u zult Mij loven en prijzen.*

Zo wordt geestelijke strijd "thuiskomen bij God". Dat is de manier van overwinnen. Deze God, onze Vader, zegt van Zich Zelf in Exodus 33:5,6 (BK):

HERE, HERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot in goedheid en trouw, Die Zijn goedheid aan duizenden betoont, Die ongerechtigheid, overtredingen en zonden vergeeft.

Zo is onze Vader in de hemel, daar kunnen we bij thuiskomen!

Daarom ook staat de uitkomst van geestelijke strijd in principe al vast.
Romeinen 8:37 (NBG):

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons heeft liefgehad.

9. Kinderdoop of volwassendoop

Uit het voorgaande zal duidelijk zijn dat de doop alleen bediend wordt op basis van bekering en geloof in Jezus Christus. In de kerkgeschiedenis merken we echter al gauw dat de doop van baby's wordt genoemd en dat deze kinderdoop vanaf ongeveer de 6^e eeuw de standaardpraktijk in de kerken wordt. Tussen voorstanders van de kinderdoop en voorstanders van de geloofsdoop is tot op heden een soort "strijd".

We komen hiermee op een voor veel christenen actuele vraag in onze tijd: Is de doop alleen ingesteld voor mensen die bewust kiezen voor Jezus, of ook voor onmondige mensen zoals baby's? Achter deze vraag schuilen twee totaal verschillende ideeën over wat de doop inhoudt.

Voorstanders van de volwassendoop gaan ervanuit dat de doop het teken is van **wedergeboorte**, en dat de doop volgt op bewuste **bekering** tot God. Door geloof en bekering hoor je bij God. Daarom heet dit ook wel de "geloofsdoop".

Johannes 3:3 (NBV):

Jezus zei: 'Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.'

Niet door natuurlijke geboorte, maar door "geestelijk" opnieuw geboren te worden als kind van God kunnen we Gods Koninkrijk zien. Door te geloven in Jezus naam mogen we kinderen van God zijn (Johannes 1:12-13). Alleen door het geloof in Jezus Christus horen we "erbij" en niet door natuurlijke geboorte zoals Paulus uitlegt in Romeinen 11: 17-20 (WB). Hier wordt Gods verbond met Israël voorgesteld als een oude dikke olijfbom waarop andere wilde olijftakken zijn geënt:

Als nu sommige van die takken zijn weggebroken, en jij, wilde loot, daartussen bent geënt en deel hebt gekregen aan het sap van de olijf, ... zij zijn weggekapt vanwege hun ongelooft, en jij dankt je plaats aan het geloof.

Door het geloof, niet door geboorte!

Voorstanders van de kinderdoop

De achtergrond van de kinderdoop wordt duidelijker als we weten hoe de kinderdoop historisch in de kerken is geslopen. Voorstanders van de kinderdoop zeggen ongeveer het volgende: De doop is het teken dat God Zich aan het kind verbindt als het kind gelovige ouders heeft. De doop is daarmee het teken van Gods Verbond met de gelovige ouders én hun kinderen: door **geboorte** hoor je bij God. De doop in het Nieuwe Testament ziet men als vervanging van de besnijdenis in het Oude Testament (mede met de achterliggende gedachte dat de Kerk in de plaats van Israël is gekomen).

In de toelichting op de kinderdoop in zowel de Heidelbergse catechismus, als de Nederlandse geloofsbelijdenis en de Dordtse leerregels, wordt duidelijk welke gedachten er achter de kinderdoop schuilen. Steeds weer staat centraal dat de doop in plaats van de besnijdenis is gekomen.

De Heidelbergse Catechismus” vraag en antwoord 74 zegt:

Vr.74. Zal men ook de jonge kinderen dopen?

Antw. Ja het; want mitsdien zij alzowel als de volwassenen in het verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen zijn ^a, en dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden ^b en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt ^c, zo moeten zij ook door den Doop, als door het teken des verbonds, der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden ^d, gelijk in het Oude Verbond of Testament door de Besnijdenis geschied is ^e, voor dewelke in het Nieuwe Verbond de Doop ingezet is ^f.

^a Gen 17:7 ^b Mat 19:14 ^c Luk 1:15 Ps 22:10 Jes 44:1-3 Hand 2:39 (Ps 22:10 AV = Ps 22:11 SV) ^d Hand 10:47 ^e Gen 17:14 ^f Col 2:11-13*

De Nederlandse Geloofsbelijdenis Artikel 34 zegt iets soortgelijks:

.... den doop der kinderkens der gelovigen; dewelke wij geloven dat men behoort te dopen en met het merkteken des verbonds te verzegelen, gelijk de kinderkens in Israël besneden werden, op dezelfde beloften die onzen kinderen gedaan zijn.

.... en ... hetgeen de besnijdenis deed aan het Joodse volk, hetzelfde doet de Doop aan onze kinderen; welke de oorzaak is waarom de heilige Paulus den Doop noemt de besnijdenis van Christus.

De doop in plaats van de besnijdenis?

Dat God Zich met beloften aan de mens verbindt laat de Bijbel heel duidelijk zien. Direct na de zondeval in Genesis 3 gaat God al voor een reddingsplan en wijst al op “Iemand” die de kop van Satan zal vermorzelen (NBG).

Genesis 3:15 En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen.

De woorden “haar zaad” en “dit” staan hier heel specifiek en in enkelvoud. Het gaat niet om Eva’s nakomelingen, maar om haar Nakomeling: Jezus Christus. (De NBV is hier niet juist vertaald.) Hier wordt Jezus al voorgesteld als de Redder voor de hele mensheid.

God houdt de lijn met de mensen vast door Noach en zijn familie te redden door de zondvloed heen. Deze herinnering leeft voort bij praktisch alle volken op aarde!

Met Abraham krijgt Gods bemoeienis met ons mensen duidelijker vorm en spitst zich toe op Israël en de volken. God belooft Abraham tot een groot volk te maken (terwijl hij en Sarai kinderloos waren) en dat door hem alle volken der aarde gezegend zouden worden.

Er zijn in het leven van Abraham twee lijnen van Gods beloften:

1. God belooft aan Abraham en zijn natuurlijke nakomelingen het land Kanaän te geven. Hiervan is de **besnijdenis het verbondssymbool op basis van natuurlijke geboorte** als Jood.
2. God belooft dat in Abraham alle volken op aarde gezegend zullen worden. Hiervan is de besnijdenis niet het symbool, anders zouden alle volken besneden moeten worden. Deze zegen kwam door Jezus Christus en door het geloof in Hem. Hiervan is **de doop het symbool op basis van geestelijke geboorte** als kind van God door het geloof in Jezus Christus.

Abrahams natuurlijke nakomelingen – op grond van geboorte

Het teken van Gods beloften en verbond met Abrahams natuurlijke nageslacht – de besnijdenis – wordt ingesteld in Genesis 17. Het gaat daar bij de instelling van de besnijdenis om natuurlijk nageslacht in een natuurlijk beloofd land Kanaän. Genesis 17:8-10 (GNB)

*Het land waar je nu als vreemdeling woont, zal ik jullie geven. **Je nakomelingen zullen heel Kanaän blijvend bezitten en ik zal hun God zijn.***

*Verder zei God tegen Abraham: ‘En dit is wat jij moet doen, jij moet je houden aan het verbond met mij. Niet alleen jij, maar ook al je nakomelingen in de komende generaties. **Jullie moeten de verplichting op je nemen alle mannen te besnijden.***

De instelling van de besnijdenis in Genesis 17 gaat over Gods verbond met de natuurlijke nakomelingen van Abraham in het natuurlijke land Kanaän.

God heeft daarna in de loop van de geschiedenis vele beloften en uitvoering in overeenkomstige daden gedaan aan Zijn natuurlijke volk Israël.

Abrahams geestelijke nakomelingen – op grond van geloof in God

Daarnaast heeft God in het Oude Testament ook vele beloften gedaan over hoe Abraham (en Israël) een zegen voor alle volken zou worden. Dit is uiteindelijk uitgekomen in Jezus Christus als Jood, Messias – de Gezalfde, nakomeling van Abraham. Genesis 12:1-3 (BK)

"Verlaat uw land en uw familie en ga naar het land, dat Ik u zal wijzen. Als u dat doet, zal Ik u de vader van een groot volk maken.

Ik zal u zegenen en uw naam overal beroemd maken.

***U zult vele anderen tot een zegen zijn.** Zij, die u zegenen, zal Ik zegenen en zij, die u vervloeken, zal Ik vervloeken.*

De hele wereld zal van u uit worden gezegend."

Hier wordt enerzijds het natuurlijke volk Israël uit Abraham beloofd, en anderzijds de zegen van Abrahams' Nakomeling (Jezus) voor de hele wereld. Paulus legt dat uit in Galaten 3. Het Nieuwe verbond van Jezus Christus gaat over de geestelijke nakomelingen van Abraham, namelijk degenen die tot geloof gekomen zijn. Galaten 3:7-9,29 (HSV):

*Begrijp dan toch dat zij die **uit het geloof** zijn, Abrahams kinderen zijn. En de Schrift, die voorzag dat God **uit het geloof** de heidenen zou rechtvaardigen, verkondigde eertijds aan Abraham het Evangelie: In u zullen al de volken gezegend worden. Daarom worden zij die **uit het geloof** zijn, gezegend samen met de gelovige Abraham.*

Je wordt pas een kind van God door je geloof! Galaten 3:

*26 Want u bent allen kinderen van God **door het geloof** in Christus Jezus.... 29 En als u (door het geloof) van Christus bent, dan bent u Abrahams nageslacht en overeenkomstig de belofte erfgenamen.*

In het NT wordt dus beklemtoond dat je pas "nakomeling van Abraham" bent, als je Jezus toebehoort "**door het geloof**". De Bijbel is heel duidelijk dat je door natuurlijke geboorte geen kind van God wordt, maar alleen door geloof.

Ten onrechte wordt Colossenzen 2:11-13 aangehaald om aan te tonen dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen en dus plaatsvindt op basis van geboorte: Colossenzen 2: 11-12 (BK)

In Hem hebt u ook een besnijdenis ondergaan. Natuurlijk niet lichamelijk, maar geestelijk. Want Hij heeft u door Zijn Geest bevrijd van de macht van de zonde, die in uw lichaam heerst.

*U bent in de doop met Christus begraven. Maar **door het geloof** in de macht van God, Die ook Hem heeft opgewekt uit de dood, bent u nu met Hem opgestaan en hebt u nieuw leven ontvangen.*

Hier wordt duidelijk gesteld dat het Nieuwe Verbond dat door Jezus is ingesteld niet een voortzetting van de lichamelijke besnijdenis, de biologische

lijn, maar een geestelijke “door het geloof”! We lezen al in Galaten 3:7 “...dat zij die geloven kinderen van Abraham zijn.” Ook Colossenzen is hier dus een aanwijzing voor de doop op grond van geloof en niet op grond van geboorte. **Colossenzen 2 spreekt de kinderdoop juist compleet tegen!**

“Voor u is deze belofte en voor uw kinderen”.

In Handelingen 2 troost Petrus zijn Joodse toehoorders, die net diep getroffen zijn omdat ze beseffen dat ze Jezus de Christus hebben gekruisigd.
Handelingen 2: 38-39 (NBG):

*Bekeert u en eenieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden,
en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.
Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen, die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal.*

“Voor u is deze belofte en voor uw kinderen en voor allen die verre zijn”. Zie je wel, zeggen de kinderdopers, onze kinderen horen automatisch onder Gods beloften. Niemand zal tegenspreken dat de kinderen van gelovige ouders **aanspraak kunnen maken op Gods belofte van behoud in Jezus naam**, net zoals “allen die verre zijn”. “Voor u is de belofte” is hier de toelichting op “Bekeert u en eenieder van u late zich dopen”. Het is duidelijk dat hier Petrus’ volwassen toehoorders zijn bedoeld, want een pasgeboren baby kan niet besluiten zich te bekeren en zich te laten dopen. De doop volgt ook hier op bekering en geloof.

De belofte van Jezus Christus en Zijn genade is voor jou, voor je nageslacht en voor allen die verre zijn - verre vreemde nog niet “bereikte” volken ..., iedereen die wil luisteren en zich bekeert.

De interpretatie dat hier kinderen gedoopt moeten worden is onterecht. Dan zou je ook alle verre volken direct gewoon moeten dopen zonder bekering en geloof, en dat geloven ook de “kinderdopers” niet.

Gezinsrelaties en “huisteksten” als argument voor kinderdoop?

In de verbondstheologie als basis voor de kinderdoop wordt de natuurlijke relatie in huisgezinnen als basis voor de kinderdoop gezien. Als voorbeelden van het betrekken van gezinnen worden genoemd:

- Noach en zijn gezin worden gered bij de zondvloed - Genesis 7:1
- Abraham zal zijn kinderen gebieden God te dienen - Genesis 18:19
- Israël gaat uit Egypte met "Jong en oud, zonen en dochters, het kleinvee en de runderen, alles gaat mee" - Exodus 10:9 (BK)
en het paaslam werd per gezin geslacht - Exodus 12:3
- Rachab werd met heel haar familie in haar huis gered - Jozua 2: 18vv.

Alle teksten gaan over de waarde van gezinnen, maar de link met de door Jezus ingestelde doop is niet duidelijk. Het gaat hier zélf s niet over de besnijdenis.

Het bijzondere voorrecht om in een christelijk gezin te worden geboren en op te groeien is helemaal niet in het geding. Ook de geloofsdoop ziet dit voorrecht en uit hun dankbaarheid voor de trouw van God door hun kinderen aan God op te dragen.

Huisteksten

Uit het nieuwe testament worden de zogenaamde “huis” teksten als bewijs voor de kinderdoop aangehaald. Iemand werd gedoopt en zijn/haar huis, waarbij dan wordt veronderstelt dat daar baby's bij waren

- Philippi - Lydia - Handelingen 16:14-15

En ... Lydia, een purperverkoopster uit de stad Tyatira, die God vereerde, hoorde toe, en de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd. En toen zij gedoopt was en haar huis, nodigde zij ons ...

Degenen die gedoopt werden waren bij Lydia op de gebedsplaats, daarna gaan ze pas naar haar huis. De Ethiopische versie van Handelingen spreekt hier zelfs over haar bedienden^{xiv}. Het is in elk geval het meest voor de hand liggend hier te denken aan de helpsters bij haar handel die ook geloof schonken aan Paulus woorden. Het is de vraag of de zakenvrouw Lydia getrouwd was en kinderen had. Dit gedeelte is daarmee zeker geen bewijs voor de kinderdoop.

- Philippi - De gevangenvaarder - Handelingen 16:33-34

... en hij liet zichzelf en al de zijnen terstond dopen en hij verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis tot het geloof in God gekomen was.

Er staat dat ze tot geloof gekomen waren als basis voor de doop. Het Griekse woord voor geloof is hier *πισ' teuo*, dat vooral de commitment of toewijding van geloof is. Het gaat hier duidelijk niet over baby's. Het kan hier ook niet om een gezin gaan want Philippi was een Romeinse garnizoensplaats en de bewaker behoorde tot het Romeinse leger. Tot AD 140 mocht een Romeins soldaat zoals de cipier niet getrouwd zijn en vrouwen werden niet toegelaten in de legerplaats.

- Korinthe - Crispus - Handelingen 18:8

De bestuurder van de synagoge, Crispus, kwam met al zijn huisgenoten tot geloof in de Heer. Veel Korintiërs die Paulus hoorden, geloofden en werden gedoopt.

Ook hier staat dat al de huisgenoten tot geloof (*πισ' teuo*) kwamen en dus geen baby's waren. En degenen die geloofden werden gedoopt. Alweer een duidelijke aanwijzing voor de geloofsdoop.

- Korinthe – het gezin van Stefanus. 1 Korinthe 1:16

Ook heb ik nog het gezin van Stefanus gedoopt

Dit is het vervolg van het gezin van Crispus, waarvan we zagen dat degenen die tot geloof kwamen werden gedoopt. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat dat bij het gezin van Stefanus anders was.

- Caesarea – Cornelius – Handelingen 10

Sommigen noemen bij de huisteksten ook nog Handelingen 10, waar de doop van Cornelius, een centurio in het Romeinse leger, met allen die bij hem in huis waren wordt genoemd. Cornelius verwachtte Petrus al en had zijn familieleden en zijn beste vrienden bijeengeroepen (vs 24). Van de mensen die gedoopt werden staat in vers 46-47 dat zij in vreemde talen spraken en God verheerlijkten, geen baby's dus:

... zij hoorden hen in talen spreken en God verheerlijken. Daarop zei Petrus: 'Niemand kan toch het doopwater weigeren aan deze mensen, die evenals wij de heilige Geest ontvangen hebben?'

Conclusie:

Al met al zijn alle "huis"-teksten geen enkele aanwijzing voor de babydoop, maar wel duidelijk voor doop op basis van geloof.

Behoren kinderen gedoopt te worden omdat ze geheiligd zijn in hun ouders?

Kinderen zijn geheiligd in hun ouders volgens 1 Korinthe 7:14 (NBG)

Want de ongelovige man is geheiligd in zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd in de broeder. Anders zouden immers uw kinderen onrein zijn, doch nu zijn zij heilig."

Alle woorden voor heilig en geheiligd komen van het Griekse woord ἅγιος hagios, dat vooral in Hebreeën gebruikt wordt voor de plaats waar God is... heiligdom! Heilig betekent dat iemand of iets in een bijzondere relatie met God staat.

Door de ene gelovige vrouw of man zijn zowel de partners als de kinderen ook "heilig" of "geheiligd": zij zijn nu ook in Gods nabijheid gekomen!

Er staat **niét** achter ... "en behoren gedoopt te worden!"

In de praktijk betekent dit dat zij van jongs af aan God leren kennen en bevoorrecht zijn boven velen die dit missen. Zowel de ongelovige partner als de kinderen zijn "heilig" of hebben een speciale plek bij God. Is dat een reden om ze te dopen? Nee. Als dit wel zo zou zijn, zou ook de ongelovige partner moeten worden gedoopt en ieder ziet in dat dit hier niet wordt bedoeld. Het is dus geen argument voor de doop. De Bijbelse doop volgt steeds op geloof en bekering.

Is het koninkrijk Gods juist voor kinderen?

Jezus zegt in alle drie evangeliën Mattheus 19:14, Markus 10:14 en Lukas 18:16 (NBV)

*‘Laat de kinderen bij me komen, houd ze niet tegen,
want het koninkrijk van God behoort toe aan wie is zoals zij.*

Wie is als de kinderen? Het gaat hier duidelijk om de eigenschappen van kinderen, zoals Jezus zegt (NBV)

Mattheüs 18:3 en zei: ‘Ik verzeker jullie: als je niet verandert en wordt als een kind, dan zul je het koninkrijk van de hemel zeker niet binnengaan.

Wat voor eigenschappen dat zijn kunnen we wel enigszins aanvoelen: eenvoud, nederigheid, afhankelijkheid, vertrouwen, blijdschap In tegenstelling tot de zelfhandhaving en hoogmoed van onze “volwassenheid”.

Betekent dit dat de kleine kinderen moeten worden gedoopt? Nee. Jezus doopte de kinderen niet, maar we lezen in Markus 10:16 (NBV):

*Hij nam de kinderen in zijn armen
en zegende hen door hun de handen op te leggen.*

Daarom hebben we in onze gemeente de gewoonte om in navolging van Jezus de kleine kinderen onder handoplegging te zegenen. We doen dit bij het opdragen van de kleine kinderen aan God. Als ze later tot bewust geloof komen, komt de doop in beeld.

Kortom de argumenten voor de doop aan kinderen zijn niet steekhoudend en misleidend. God is liefdevol en rechtvaardig. Hij weet heus wel raad met de kinderen. Daarover hoeven wij ons geen zorgen te maken. Maar als je volwassen wordt en ter verantwoording kan worden geroepen zal je de keuze moeten maken: Kies ik voor God en Jezus Christus! Als je tot geloof komt, geef je je over aan God, bekeer je je en laat je je dopen in de naam van Jezus.

(Hier nog iets toevoegen over de positie van kleine kinderen bij God?)

Overdopen

Veel “strijd” speelt zich af rondom de keuze:

- Ik ben als kind gedoopt,
- Maar kom als volwassene tot geloof, en aanvaard Jezus Christus volgens Johannes 1:12,13. In veel kerken doet men dan “belijdenis” van het geloof.
- Moet ik mij dan als volwassene nog eens laten dopen?

In de ogen van “kinderdopers” is dit zo ongeveer een doodzonde en men noemt dit overdopen. **Kinderdoop en geloofsdoop zijn echter twee heel verschillende dingen!** Je kunt daarom moeilijk van overdopen spreken. De kinderdoop is – welke diepere waarde men er ook aan toekent – vergelijkbaar met het opdragen van je kind aan God. Het is prachtig om zo je kind van jongs af aan aan God op te dragen. Als het kind later tot volwassenheid komt, kan het zelf de keuze maken van geloof in en aanvaarding van Jezus Christus en op grond daarvan gedoopt worden.

Een geval van “overdopen” in de Bijbel zien we in Efeze waar Paulus 12 mannen tegenkomt die al gedoopt waren met de doop van Johannes de Doper. Dit was een doop van bekering en Paulus doopt ze nu op hun geloof in Jezus Christus. Twee verschillende dopen. Handelingen 19:1-5 (BK):

*Terwijl Apollos in Corinthe was, reisde Paulus door het bergland naar Efeze. Toen hij daar aankwam, vond hij enkele discipelen van Johannes de Doper. "Hebt u de Heilige Geest ontvangen, toen u ging geloven?" vroeg hij. "Nee," antwoordden zij. "Wij hebben daar nog nooit van gehoord. Wat is de Heilige Geest?" "Hoe bent u dan gedoopt?" vroeg Paulus. "Zoals Johannes heeft gezegd," was het antwoord. Paulus zei: "**Johannes doopte mensen die tot bekering waren gekomen** en hij zei dat zij moesten geloven in de Man, Die na hem zou komen; dat is Jezus!" Nadat zij dat hadden gehoord, **werden zij gedoopt in de naam van de Here Jezus.***

Ze werden twee keer gedoopt!

En denk eens na over de eerste gemeente van 5000 mensen die op en vlak na Pinksteren zijn gedoopt. Toen Johannes nog leefde liep **heel Judea** uit om zich door hem te laten dopen. Heel veel mensen waren gedoopt door Johannes. Op de eerste pinksterdag werden 3000 mensen gedoopt en even later zijn het er al 5000. Bij deze zoekende mensen zullen velen ook door Johannes de Doper zijn gedoopt.

Het belijdenis doen is duidelijk geen doop. Het is heel mooi en goed om belijdenis te doen van je geloof. Het zou direct moeten worden gevolgd door je gehoorzaamheid aan Jezus woord – dat belijd je immers! – en je te laten dopen.

Als de Bijbel spreekt over de ene doop, dan is daar de doop op basis van bekering en geloof in Jezus mee bedoeld zoals uitgewerkt op vele plaatsen in het Nieuwe Testament. Er is maar één doop en dat is niet de kinderdoop, hoezeer kinderen ook geliefd zijn door God.

Overdopen of wederdopen is dan ook een verkeerd woord, ook al ben je als kind gedoopt. Je laat je dopen op grond van je geloof. Dat is de enige doop die verbonden is aan Jezus' woord in Johannes 3:3 (HSV)

*“Als iemand niet opnieuw geboren wordt,
kan hij het Koninkrijk van God niet zien.”.*

Leeftijd voor de doop

Een belangrijke vraag blijft dan over: Hoe oud moet je zijn om je te laten dopen? Een vraag die hierbij aansluit is: wanneer kun je verantwoordelijk worden gesteld voor je keuzes? **Op welke leeftijd heb je je ontwikkeld van kind tot mentaal en emotioneel volwassene?** Het is bekend dat je hersenen pas echt ontwikkeld zijn rondom je 25e levensjaar. Moet je zolang wachten?

De overgang van kind naar volwassen noemt men de adolescentie. De leeftijden die beschouwd worden als onderdeel van de adolescentie verschillen per cultuur. In de Verenigde Staten beschouwt men adolescentie als beginnend rond 13 jaar en het duurt tot ongeveer 24 jaar. De Wereldgezondheidsorganisatie daarentegen definieert adolescentie als de periode van iemands leven tussen de 10 en 20 jaar. De Dikke Van Dale stelt dat een adolescent een jongere is van ca. 15 tot 20 jaar. In het model van identiteitsontwikkeling van Erik Erikson wordt de adolescentie beschouwd als de periode van ongeveer 14 jaar tot grofweg midden twintig. Kortom de leeftijd waarop een mens geacht wordt betrouwbare keuzes te kunnen maken ligt dicht bij de 20 jaar dan bij de 10 jaar of jonger.

Er komt hoe dan ook een leeftijd dat je je bewust wordt van de macht van de zonde in je leven vanaf je geboorte, de begeerte die de zonde baart. Je moet over de zonde heersen, maar je doet het niet. Er komt een moment dat je verantwoordelijk wordt voor je gedrag, **je voelt het en je voelt de scheur met God door je zonden**. In de ontwikkeling van een kind tot puber richting volwassenheid komt dit moment dat je een bewuste keuze moet maken om de confrontatie met deze verantwoordelijkheid met God op te lossen door Jezus Christus door je bekering, overgave aan God. Het is van belang om te zien waar de adolescent staat in dit proces. Met 8,9,10 jaar ben je nog niet zover, ook al heb je God lief. Met 16,17,18 jaar kan dit wel het geval zijn. Deze grenzen zijn niet hard... je moet daar in een persoonlijk gesprek zicht op krijgen.

Ga je verloren als je wel gelooft, maar niet gedoopt bent?

Het is al gezegd dat de doop op zich geen magische kracht heeft. Het is een uitwendig teken om zichtbaar te maken wat inwendig gebeurt. Het woord baptizo /doop betekent veel meer dan een waterbad... het staat voor je vereenzelviging met Jezus Christus door je geloof in Hem! Alleen Jezus redt en je hebt deel aan Hem door je geloof en niet door je doop. Je gaat dus niet verloren als je wel gelooft, maar door omstandigheden niet bent gedoopt.

Maar je laat wel zien dat je gelooft, door gehoorzaam te zijn aan Jezus opdracht en je laat dopen. En dan komt Jezus woord weer in beeld in Johannes 14:23 (BK):

Jezus antwoordde hem: "Als iemand van Mij houdt, zal hij doen wat Ik heb gezegd. Mijn Vader zal van hem houden en samen zullen Wij bij hem komen wonen.

Doen wat Jezus zegt, betekent ook dat je je laat dopen als je gelooft.

10. Kerkgeschiedenis toegespitst op de doop

De christenen in Bijbelse tijd werden direct na hun bekering op basis van hun geloof in Jezus Christus gedoopt. De geschiedenis toont aan dat helaas al vrij snel allerlei rituelen rondom de doop optraden, die we niet als zodanig in de Bijbel terugvinden. Vragen die in de nieuwe gemeenten leefden werden eerst door de apostelen vanuit Jeruzalem Bijbels beantwoord. Na de tijd van de apostelen werd deze invloed vanuit de Joods-Christelijke wortels minder ...

1. door de enorme toename van gelovigen onder de heidenen.
2. doordat in het jaar AD 70 na de eerste Joodse opstand tegen de Romeinen Jeruzalem werd veroverd en de tempel in brand gestoken. Miljoenen Joden werden gedood of als slaaf weggevoerd. De oorspronkelijke christenen in Jeruzalem verloren hun invloed.

Bij de tweede Joodse opstand tegen de Romeinen werd in het jaar AD 135 Jeruzalem verwoest, het tempelgedeelte omgeploegd... geen steen bleef op zijn plek en het werd tot verboden terrein verklaard voor de Joden. Het volk Israël hield praktisch op te bestaan. De Christen-Joden werden bovendien beschuldigd van verraad, en zij werden van de Joodse gemeenschap afgesneden.

De breuk tussen Christenen en het Joodse volk leek definitief.

De Christenen uit de heidenen op hun beurt deden in de loop van de geschiedenis ook van alles, dat de band met de Joden doorsneed. De grote Joodse feesten werden losgekoppeld van de Joodse kalender en vervangen door de heidense hoogtijdagen. Het Joodse Pesach werd in AD 196 Pasen vastgesteld op de feestdag van Astarte (Easter) en de sabbat moest in AD 321 onder keizer Constantijn de Grote het veld ruimen voor de zondag.

Het Joodse volk was weg, de tempel was weg, het land was leeg ... tegen die achtergrond groeide de vervangingstheologie. Israël was uit beeld en men ging geloven dat de Kerk in de plaats van Israël is gekomen. De beloften voor Israël werden geprojecteerd op de Kerk, en het symbool van het verbond met Israël – jongetjes werden op de 8^e dag besneden – kon nu ook in de Kerk een plek krijgen. En zo groeide het beeld dat de doop in de plaats van de besnijdenis is gekomen.

Het slot van het boek Handelingen heeft ook (ten onrechte) sterk bijgedragen aan dit idee dat de Kerk uit de heidenen de plaats van Israël heeft ingenomen. Paulus zegt hier na een gesprek met Joden die niet inzagen dat Jezus de Christus is:

Handelingen 28:28 Weet dan dat God deze boodschap van redding tot hen heeft gezonden die niet-Jood zijn: zij zullen luisteren.'

Alle zegeningen die aan Israël beloofd zijn ging men projecteren op de Kerk, die de voortzetting van het oudtestamentische Israël zou zijn. De profetieën over het Koninkrijk Gods werden betrokken op de Kerk. Israël had afgedaan en

de kerk werd het “geestelijk Israël”. Men ging spreken van de “Kerk der eeuwen” waarbij het Israël uit het Oude testament meer een voorloper van de Kerk uit het Nieuwe Testament zou zijn. Uiteraard viel er dan voor het fysieke Israël geen belofte voor een toekomst als land meer te verwachten, maar alleen het laatste oordeel.

Voor ons is het gemakkelijk in te zien dat dit een verkeerde zienswijze was. In 1948 werd Israël weer een staat. Wat voor menselijke beweegredenen daar ook achter mogen zitten, we zien dat de Joden naar Gods beloften weer terugkeren naar Israël en dat Jeruzalem weer Israëls hoofdstad is. Het land dat verwoest was wordt weer opgebouwd en de wereldpolitiek focust op Israël. Israël doet weer mee! Je ziet de profetieën in vervulling gaan. De kerk is niet in de plaats van Israël gekomen... het verhaal ligt echt anders.

Ook de Bijbel leert ons een heel ander verhaal dan de vervangings-theologie. In Romeinen 9-11 schrijft Paulus over Israël. De Kerk had ten doel om Israël jaloers te maken (Romeinen 11:11) in plaats van Israël af te stoten, zoals in de geschiedenis gebeurde.

Maar in de tweede eeuw had men hier nog geen zicht op. Jeruzalem was afgesloten en de Christenen uit de heidenen zochten eigen antwoorden en richtingen. Al in de tweede eeuw komen er geschillen over kinderdoop, voorbereiding op de doop, kracht en gevolgen van de doop en vele andere punten. Via synodes/concilies werd zo mogelijk richting aan deze vragen en ontwikkelingen gegeven. Helaas niet altijd naar Gods Woord.

Allerlei regio's van Perzië, Armenië, Syrië, Jeruzalem, Noord-Afrika tot Frankrijk kenden hun eigen ontwikkeling, maar gaandeweg zou de kerk in Rome meer en meer macht krijgen en zich ontwikkelen tot de toonaangevende Kerk met de paus aan het hoofd.

De doop losgekoppeld van bekering en geloof

De doop werd al snel losgekoppeld van bekering en geloof. Er gingen omstreeks het jaar 200 enkele jaren van studie aan de doop vooraf. Hippolytus van Rome (170-235) beschrijft dat het gehalte van de Christenen streng wordt bewaakt door

1. bepaalde beroepen uit te sluiten van de doop,
2. voor de doop enkele jaren van instructie te ontvangen, het catechumenaat, en
3. de kandidaten (catechumenen) te controleren of ze wel doopwaardig waren^{xv}.

Goedbedoeld een soort toelatingsexamen om als kind van God geboren te mogen worden. Niet meer je geloof In Jezus Christus, maar je kennis en eigen goedheid worden bepalend. Er komen ook steeds meer elementen bij het doopritueel: het afzweren van de duivel, geloofsbelijdenis tijdens het onderdompelen, zalving van hoofd en lichaam, vredeskus. Over het water voor de doop werd een lofgebed uitgesproken^{xvi}. Na de doop kreeg de dopeling witte

kleren om zijn nieuwe bekleding met Christus te symboliseren. Daar is onze doopjurk van overgebleven.

Al heel vroeg was er ook geharrewar over de kinderdoop. Kennelijk werd omstreeks het jaar 200 de kinderdoop al gepraktiseerd. Tertullianus (ca. 150-222) wilde de kinderdoop uitstellen naar een latere leeftijd, zodat men zelf kon beslissen Jezus te volgen. De synode van 252 te Carthago met 67 bisschoppen aanvaardt eenstemmig de kinderdoop.^{xvii}

"Wij zijn allen eenstemmig van oordeel, dat aan geen enkel menselijk wezen Gods genade en barmhartigheid bij de geboorte onthouden mag worden. Want indien zelfs de grootste zondaars, die vroeger zwaar tegen God misdreven hebben, wanneer zij later het geloof hebben aangenomen, vergeving van zonden zouden verkrijgen en niet van het doopsel en de genade worden uitgesloten, hoeveel te minder mag dan het pasgeboren kind worden geweerd dat nog geen zondige daad heeft bedreven, maar alleen naar het vlees uit Adam geboren, door die eerste geboorte de besmetting van de oude doodschuld heeft opgelopen."

Met deze **menselijke logica** in plaats van Bijbelgezag kun je alle baby's van de hele wereld wel dopen, maar dat was toch niet het idee van Jezus opdracht in Mattheus 28. Ga zelf na dat hiermee de doop – baptizo, zoals Jezus die instelde en in de brieven beschreven - geheel wordt ontkracht. Let erop dat in de verklaring van deze synode van Carthago in de laatste zin wordt gesproken over de besmetting met de doodschuld van Adam door je natuurlijke geboorte. Later zou dit worden uitgewerkt als de "erfzonde" – een theologisch begrip dat niet in de Bijbel voorkomt. De doop zou je van de vloek van de erfzonde verlossen. Dat werd een belangrijk zelfbedacht argument voor de kinderdoop.

Een markant jaar in de kerkgeschiedenis is het jaar AD 313. Na vele jaren van vervolgingen voor christenen die de keizer niet als God wilden vereren, kwam keizer Constantijn de Grote aan de macht. Hij vaardigde in AD 313 het Edict van Milaan uit (Tolerantie-edict): Christenen kregen vrijheid van godsdienst. De christenvervolgingen kwamen hiermee in dit deel van het Romeinse rijk ten einde. Staat en kerk gingen feitelijk op dat moment een verbond aan. In 321 bepaalde Constantijn dat de zondag de rustdag zou worden in zijn rijk. In AD 325 riep de keizer het beroemde Concilie van Nicea bijeen, waar onder meer een geloofsbelijdenis werd vastgesteld. Het concilie markeerde het eind van de vroeg-christelijke periode.^{xviii} Keizer Constantijn de Grote deed grote schenkingen aan de kerk. De pracht van de keizerlijke schenkingen bepaalden het imago van de kerk van Rome. De macht van de kerkleiding in Rome groeide.

Christenen werden benoemd op belangrijke posities in het rijk. Velen werden uit carrièreoverwegingen zogenaamd christen. Het geestelijk leven in de kerk werd hiermee uitgehold. Er was weinig verschil tussen deze nieuwe christenen en oude heidenen.

Constantijn zou gezegd hebben: "Ik zou wel eens de door God aangestelde

bisschop over het uitwendige van de kerk kunnen zijn.” Het kwam langzamerhand tot een volledige overheersing van de staat over de kerk en onder keizer Theodosius werd omstreeks AD 388 zelfs de heidense eredienst verboden.^{xix} De omgekeerde wereld.

De status van de bisschop van Rome groeide hiermee en de kerkdiensten waarin hij voorging kregen een extra plechtig karakter. De bisschop van Rome werd meer en meer paus (papa) en naar die mate werd zijn liturgie en positie plechtiger en ontwikkelde tot de titel “Plaatsbekleder van Jezus Christus op Aarde” als opvolger van Petrus.

In de tijd van kerkvrede en Romeinse staatskerk in de 4^e eeuw wijzigt de inhoud van het catechumenaat – de tijd van voorbereiding voor de doop. Het was een traject van bekering, maar wordt nu een stap van maatschappelijk meetellen. Men werd catechumeen – doop kandidaat – en was daarmee officieel (staats)kerklid, maar zonder verantwoordelijkheden. Een half-christelijke levensstaat. De doop zelf werd uitgesteld.^{xx} In deze 4^e eeuw werd de doop steeds meer gezien als een eenmalige manier om zonden te vergeven. Men leerde (on-Bijbels) dat je na je doop dan niet meer mocht zondigen anders ging je verloren. Het gevolg was dat men de doop steeds verder uitstelde tot vlak voor je dood. Zo kon je in de 4^e en 5^e eeuw een losbandig leven leiden en door je op het laatste moment te laten dopen toch zonder zonden voor God verschijnen. Constantijn de Grote werd ook pas vlak voor zijn dood (22 mei 337) gedoopt. De kinderdoop werd uitgesteld tenzij de ouders toch de stap tot het dopen van hun kinderen aandurfd.

De kerken waren niet blij met het uitstellen van de doop vanwege mogelijke zonden, en openden wegen om alsnog zonden te vergeven: Zo kwam het biechten en vereffenen van zonden door gebeden en boetedoening op gang.

Op 1 mei AD 418 was er weer een synode in Carthago met 200 bisschoppen. Hier werd de erfzonde besproken en vastgelegd. Men zei geheel on-Bijbels dat je je zondige natuur erft van je (voor)ouders en daarvan verlost moet worden door de (kinder)doop. In Ezechiël 18 staat echter duidelijk dat “de zonden van de vaders niet toegerekend worden aan de kinderen”. Desondanks werd deze synode een belangrijke basis voor de instelling van de kinderdoop. Niet de Bijbelse weg van geloof in Jezus Christus, maar de doop werd meer en meer gezien als verlossing van deze zogenaamde erfelijke zonde. Dit maakte voor veel kerkleiders/bisschoppen de weg vrij om ook kinderen te gaan dopen^{xxi}. Dit is ook de achtergrond van de zogenaamde nooddoop: een baby die zou gaan overlijden moest wel snel gedoopt worden om gered te worden. Daarom mocht iedereen deze nooddoop uitvoeren.

Dit dopen van kinderen paste ook om andere redenen beter in het denken van de mens:

1. Het verbond tussen God en Israël in het oude testament werd zichtbaar gemaakt in de besnijdenis van jongetjes op de 8^e dag na hun geboorte. Door geboorte hoorde je bij het volk van God. De besnijdenis was het

teken van dit verbond met God. Deze lijn trok men door naar de doop, geheel tegen Jezus' onderwijs in Johannes 3 in. Daar staat immers dat je niet door natuurlijke geboorte maar door wedergeboorte in het Koninkrijk van God komt. Ondanks dat werd de kinderdoop meer en meer normaal. In het huidige doopformulier in kerken die de kinderdoop praktiseren lees je nog steeds letterlijk "Omdat dan nu de Doop in de plaats der Besnijdenis gekomen is, zo zal men de jonge kinderen, als erfgenamen van het rijk Gods en van zijn verbond, dopen". In de Bijbel in Colossenzen 2:11-12 staat juist het tegenovergestelde.

2. De kerk had ook te maken met oude heidense rituelen, waarbij kinderen pas een naam kregen op hun naamdag. Deze naamgevingsdag was na de eerste risicovolle weken of maanden in het kinderleven wanneer duidelijk werd dat je zou overleven. Officieel kwamen kinderen dan pas tot "leven" kwamen. Het werd bij deze heidense culturen zelfs wel wedergeboorte genoemd en er kwam soms een doopritueel met water besprenkelen bij. Het was verbonden met het idee dat de persoon naar wie je werd vernoemd in jou voortleefde. De naam deed dus iets met je. De kinderdoop kon dit heidense ritueel van "officieel erkend leven" dus mooi "vervangen". Daaraan ontleen we de gewoonte van "doopnamen".^{xxii}

In de 6^e eeuw was aldus de kinderdoop weer vrij algemeen geworden. In deze tijd lag de nadruk op het wegnemen van de erfzonde. In de doop-liturgieën stond nog wel dat de dopeling antwoord moest geven op de doop-vragen om van zijn/haar geloof te getuigen. Dat was lastig voor baby's en daarom werd aan het eind van de 6^e eeuw het "peetouderschap" ingevoerd. Twee mensen, de "Peter" en de "Meter" gaven in plaats van de baby antwoord op de doopvragen en werden plaatsvervangend "getuigen" van het geloof.^{xxiii}

De zalving van de dopeling en handoplegging direct na de doop wees in de traditie op de innerlijke zalving met de heilige Geest. Deze zalving en handoplegging werd eerst door de priesters gedaan, maar gaandeweg overgelaten aan de bisschop (hoofdopzichter in de kerk). Omdat de bisschop niet steeds bij elke kinderdoop aanwezig kon zijn werd deze zalving losgekoppeld van de doop. Het gevolg was dat de doop en de gave van Gods Geest in de kerkgeschiedenis een eigen leven gingen leiden. De doop was er voor de vergeving van de erfzonde en het ontvangen van Gods Geest hoorde bij de zalving door de bisschop. De rol van de Heilige Geest werd hiermee in de westerse kerk steeds kleiner en verbonden aan het bezoek van de bisschop. Zo ontstond het vormsel als apart sacrament van handoplegging-zalving-kruisteken van de bisschop, los van het doopsel dat door de priester werd toegediend.^{xxiv} Het vormsel/oliezalving kunnen Rooms Katholieke kinderen ook nu nog op hun 12^e jaar ontvangen.

De oorspronkelijke door Jezus ingestelde doop sneeuwde in de geschiedenis onder en werd onherkenbaar in tradities met kinderdoop.

Van de 12e tot de 14e eeuw werd besprenkeling de normale manier van dopen in West-Europa, hoewel onderdompeling daarnaast doorging tot in de 16^e eeuw.^{xxv}

De hervorming en daarna

Voor de start van de hervorming wordt 31 oktober 1517 genomen, toen Luther zijn 95 stellingen tegen situaties in de Rooms-Katholieke Kerk publiceerde. Met de hervorming onder Luther en Calvijn is er qua kinderdoop niet veel veranderd. Beiden gaan uit van de kinderdoop.^{xxvi} Dit was anders bij de zogenaamde wederdopers. Zowel de Rooms-katholieke kerk als de kerken van de reformatie hadden in de jaren 1530 – 1537 veel te stellen met deze deels revolutionaire en gewelddadige sekte van wederdopers. De gewelddadige tak van deze wederdopers kon opbloeien door de bittere armoede van veel mensen en onderdrukking door de rijken.^{xxvii} Deze “desperado’s” of wanhopigen verwachtten dat ze uit hun bittere armoede verlost zouden worden door de komst van het duizendjarige rijk uit Openbaringen 20. Daarnaast predikten zij de volwassendoop waaraan zij hun naam wederdopers of anabaptisten ontleen. In Duitsland veroverden deze wederdopers de stad Münster dat het nieuwe Jeruzalem zou worden. Ze verdreven de rijken en de Lutheranen en verdeelden de rijkdom van die stad onder elkaar. In 1535 werd de stad na 15 maanden beleg heroverd. De leiders van deze wederdopers werden gedood. In Nederland waren vervolgens ook gewelddadigheden door deze wederdopers, die het vooral gemunt hadden op kerkelijke goederen en overheid. Bekend is de aanslag op het stadhuis van Amsterdam (1535). De onrust door de wederdopers werd geleidelijk minder tot omstreeks 1560. Menno Simonsz (1496 – 1561) kreeg vanaf ongeveer 1539 steeds meer invloed en leidde deze wederdopers in vreedzamer banen^{xxviii}. Het is te begrijpen dat zowel de Rooms Katholieke kerk als de protestantse kerk zich sterk afzette tegen “deze wederdopers en andere oproerige mensen”^{xxix}. Dat vinden we terug in hun geschriften tegen deze wederdopers die tot in onze tijd grote invloed hebben.

In de 16^e eeuw bevestigt de Roomse kerk zaken rondom de kinderdoop nog eens te midden van de hectiek van de reformatie op het concilie van Trente in 1543.^{xxx} Je bent door deze kerk vervloekt als je niet gelooft dat de doop redt, dat de doop de erfzonde vergeeft, dat baby’s gedoopt moeten worden, dat het vormsel de kracht van de Heilige Geest schenkt. Deze zaken lezen we nergens in de Bijbel.

In de protestantse kerken wordt de kinderdoop beschreven in

1. De Nederlandse Geloofsbelijdenis van Guido de Bres 1561^{xxxi}.
2. De Heidelbergse Catechismus van 1563^{xxxii}.
3. De Dordtse Leerregels vastgesteld op de synode van Dordrecht 1618-1619^{xxxiii}

In deze formulieren over de doop in de protestantse kerken staan veel zaken die waar zijn over de doop, maar ook een on-Bijbels vasthouden aan de

kinderdoop, enerzijds vanuit de traditie in die dagen, anderzijds als reactie op de beweging van de “wederdopers” in die dagen.

In de loop van de tijd komen er meer groepen die de doop op basis van je geloof (volwassendoop) als juist erkennen:

- De wederdopers of anabaptisten, later vreedzamer in ons land bekend als de Doopsgezinden
- De baptisten, met wortels in 1609 onder puriteinse vluchtelingen van Engeland in Amsterdam in contact met Nederlandse Doopsgezinden
- Vergadering van gelovigen, oorspronkelijk een afscheiding van de Anglicaanse Kerk in Engeland in 1828
- Zevendedagsadventisten, opgericht in 1860 in Washington
- Allerlei evangelische gemeenten en pinkstergroeperingen vanaf het begin van de 20^e eeuw.

In deze fragmenten van de doop-geschiedenis zien we dat zeker vanaf de tweede eeuw de kinderdoop een grote rol heeft gespeeld. Ook valt op dat in deze doop-geschiedenis het Bijbelse onderricht vaak heeft moeten buigen voor wat mensen goed of rechtvaardig vinden. Zo werd het risico enorm groot dat er van de doop slechts een schijnvertoning overblijft ^{xxxiv}

11. Samenvatting

De doop is een wezenlijk element van ons geloof en relatie met God. Jezus zegt niet voor niets “doopt hen en leert hen onderhouden”. De doop markeert je ondergang als “oude mens” en je begin als “kind van God”. Het Griekse woord voor doop “baptizo” betekent veel meer dan ons woord doop. Het betekent ondergaan zoals een schip dat zinkt of een mens die verdrinkt. Zo betekent de doop de ondergang van je oude mens en het opstaan van de nieuwe mens. Je wordt één met Jezus en leeft verder als kind van God.

De doop is hiermee een heel radicaal moment in het leven van een christen. Een geboorte, gevolgd door geestelijk leven in Christus op vijandelijk gebied. De doop kan dan ook niet los worden gezien van de geestelijk groei en de strijd die erop volgt. Deze groei en overwinning in de strijd kunnen alleen plaatsvinden door naar Gods Woord te luisteren en te gehoorzamen. Door je wedergeboorte als Gods kind ontvang je Gods Geest – De Geest van de Vader en de Zoon – om je te helpen.

Bekering en geloof zijn de basis voor de doop. De kinderdoop is dan ook geen doop in Bijbelse zin, zij is historisch in de kerk gegroeid, maar ligt op dezelfde lijn als het opdragen van kinderen in evangelische kerken. De doop op basis van iemands geloof als volwassene is daarmee geen overdopen.

De leeftijd voor de doop ligt daar waar iemand mentaal emotioneel zijn verantwoordelijkheid naar God toe gaat beseffen en nemen en zich bekeert. Hier is moeilijk een leeftijd voor aan te wijzen, maar deze leeftijd zal dichterbij de 20 jaar liggen dan bij de 10 jaar.

12. Verwerking

1. Omschrijf in je eigen woorden de betekenis van het woord baptizo en baptisma. Doe dit zonder ons woordje “dopen” in je omschrijving te gebruiken?
2. Omschrijf zo ook de volgende tekst in je eigen woorden en ga daarbij na wat duidelijker is om hier te lezen: ”de doop” die ons redt of “de vereenzelviging met Jezus”.

1 Petrus 3:21 “... een beeld dat vooruitwijst naar de doop waardoor u nu wordt gered. Deze doop wast niet het vuil van het lichaam, maar is een verzoek aan God om een zuiver geweten. De doop redt u dankzij de opstanding van Christus.”

3. Lees Markus 7:4, Hebr. 6:2 en Hebr. 9:10. In deze drie teksten wordt het woord Baptismos gebruikt en niet het woord Baptizo. In Hebr. 6 staat in onze Nederlandse vertaling “een leer van dopen.” Ga na of daarmee bedoeld is dat er verschillende christelijke dopen zijn of dat het hier om rituele wassingen gaat. Het woord Baptismos dat hier gebruikt is betekent immers wassingen zonder dat er een wezenlijke verandering in het object plaatsvindt, zoals die in het Jodendom voor allerlei gelegenheden waren voorgeschreven.
4. Lees Lukas 3:1-22 De doop van Johannes – voorbereider van Jezus. Omschrijf met je eigen woorden, als een kort krantenbericht, hoe Johannes hier het beeld van “we zijn toch het volk van God/we zijn toch lid van de kerk” op zijn kop zet en wat hij daarvoor in de plaats zegt!
Aansluitend kun je voor jezelf nagaan of jij in die situatie aan de Jordaan op de kant zou blijven staan toekijken, of ook voor het oog van iedereen zou afdalen en ondergaan in de Jordaan, je overgeven aan het Koninkrijk van God.
5. “De doop is niet zozeer je initiatie als Christen, maar echt WEDERGEBOORTE tot Christen. Let op dit verschil!” staat in de tekst (initiatie is een inwijding in een “orde” als ritueel). Wat is dit verschil? Omschrijf dit verschil in de stijl van een korte brief aan iemand (of jezelf) en verwerk daarin in eigen woorden Romeinen 6, Ezechiël 11:19 en Ezechiël 36:26.
6. Bestudeer de “doopteksten” en vul voor het woord doop steeds in “onze eenwording met Jezus Christus” voor de juiste betekenis en ga na of de tekst dan duidelijker is.
 - a. De doop leidt tot je redding. Marcus 16:16
 - b. De doop brengt vergeving van zonden.
Handelingen 2:38

- c. De doop wast zonden af. Handelingen 22:16
- d. De doop bevrijdt van de zonde. Romeinen 6:4-7
- e. De doop reinigt de kerk. Efeziërs 5:25-27
- f. De doop begraaft (en wekt op) met Christus. Kolossenzen 2:12
- g. De doop is het waterbad van de wedergeboorte.
Titus 3:5
- h. De doop redt. 1 Petrus 3:21

Vergelijk dit met Efeze 1 waar herhaald staat dat we alles hebben “in Hem”, “in Christus”. Ga na dat dit ook betekent “in onze eenwording met Jezus”.

7. Bij de doop is uiteraard helemaal geen ruimte voor onzuivere motieven. Er zijn namelijk mensen die zich laten dopen, omdat de warmte van de kerkelijke gemeenschap hen aantrekt. De zondagse dienst en de wekelijkse kringen zijn dan als een warme deken en men gaat mee met de flow en laat zich ook dopen, inclusief een getuigenis waarvan je weet dat het van je verwacht wordt.
Beproof jezelf grondig of je je echt aan Jezus geeft ook als het je je leven kost! Of dat je slechts een plekje zoekt in een (kerkelijke) warme gemeenschap.
8. In de geschiedenis is helaas wel de nadruk op dooponderricht gekomen, soms wel jarenlang, waarna men pas gedoopt mocht worden. Past dit in de betekenis van de doop?
9. In Jezus ben je meer dan overwinnaar, een superoverwinnaar. Ga na hoe dit in de levens van Christenen uitwerkt in Johannes 16:33, Romeinen 12:21, Hebreeënen 11:33, 1 Johannes 2:13,14, 1 Johannes 4:4 en Openbaring 12:11. Wat betekent het voor jou om “in Jezus” overwinnaar te zijn?
10. Vergelijk Romeinen 6:12-14, Romeinen 12:1-2 met de uitwerking in de rest van dat hoofdstuk, en Hebreeënen 12:1-3. Schrijf in 3 zinnen in eenvoudig Nederlands op wat je hierin ziet als marsorders voor jou voor de rest van je leven.
11. Geestelijke strijd. Neem Efeze 6 goed door over de geestelijke strijd. Er staan hier opdrachten in voor gelovigen. Ga na hoe je de “wapens” die God je aanreikt voor deze strijd hanteert in je leven. Bid concreet om groei bij elk punt. Mogelijke aandachtspunten zijn:
 1. Omgord met de waarheid betekent dat je leugens uit het verleden rechtzet en op alle fronten in waarheid leeft. Het is je kleding, zo herkent men je. Vgl. psalm 15.
 2. Het pantser van gerechtigheid. Dat is niet alleen omdat je de waarheid doet, maar ook omdat jouw schuld bij God is vergeven. Je bent vrij! Jezus heeft jouw schuld gedragen. Je bent gekocht en betaald! Pijlen

- van beschuldigingen door satan “Jij bent niet goed genoeg” ketsen af. Recht je rug en dank God.
3. De sandalen aan je voeten kun je zien als hoe je staat in deze wereld. Dat is je rotsvaste geloof in het evangelie zonder daarvan een duimbreed af te wijken, maar ook “de inzet voor het evangelie van de vrede” zoals de NBV het zegt. Deze inzet is een duidelijke opdracht. Als elke christen dit als dagelijkse marsorder had gezien, was elk volk op deze aarde inmiddels bereikt. Het woordje inzet/bereidvaardigheid betekent ook dat je je voorbereid op het brengen van het evangelie van de vrede. Hier komt je verlangen naar Bijbelstudie en gebed naar voren om het evangelie op een goede manier met anderen te delen.
 4. Het schild van geloof staat voor je vertrouwen in God en Jezus en hun Woord zoals geopenbaard in de Bijbel. Je bent nu Gods kind met de Heilige Geest van de Vader en de Zoon in je hart. Gebruik dit schild. Roep God te hulp en geloof Zijn Woord. Psalm 50 vers 15 wordt wel het alarmnummer van de hemel genoemd. Het heeft hier alles mee te maken.
 5. Je helm is je verlossing. Je bent gekocht en betaald door Jezus Christus. Welke klappen je ook krijgt, je bent vrijgekocht voor Gods eeuwigheid door Jezus alleen! Jezus is jouw helm!
 6. Het zwaard van de Geest is Gods Woord. Je moet Gods Woord dan wel kennen. Dat is een groeiproces, dus wees niet gefrustreerd als dat stapje voor stapje gaat. Alles wat van Gods Woord in jouw geheugen hangt helpt je om dwalingen te doorzien en voor God te kiezen. De Heilige Geest brengt je Gods Woord in gedachten op het juiste moment meestal voorzover je dat al hebt gehoord of gelezen. Stel voor jezelf een plan op om hierin te groeien.
 7. Bidt daarbij! God luistert naar elk oprecht gebed hoe simpel ook. De kracht van het gebed schuilt niet in de voortreffelijkheid van de persoon die bidt, maar in de trouw en liefde van Degeen die luistert: God! Als jij biddend door het leven gaat (gewoon met je ogen open!), Gods zegen vraagt voor de mensen om je heen enz. ... dan veranderen zaken omdat God gebeden beantwoordt. Misschien anders dan je in gedachten hebt ... beter! God laat niet voor niets in Filippenzen 4:6 (TEL) opschrijven: *Weest in niets bezorgd, maar laat in alles, door gebed en smeking met dankzegging, uw verlangens bekend worden bij God.* Maak afspraken met jezelf hoe je een biddend leven kan leiden.
 8. Ga na in je groep of onze beleving van de doop recht doet aan de betekenis van de doop als baptizo (je verandert compleet en neemt de gezindheid van Jezus aan) of baptisma (iets overweldigt je als een tsunami). Realiseren we ons de geweldige actualiteit dat de doop staat voor onze vereenzelving met Jezus Christus, zodat we bij God thuis mogen zijn als zijn kinderen?
 9. Lees Johannes 3 nog eens door en probeer een begrip te krijgen van het opnieuw geboren worden. Welke geestelijke impact heeft deze wedergeboorte, Gods Geest die nu met je meeloopt in je leven en het

opgroeien en de strijd op dit vijandelijke gebied (de duivel gaat hier rond!)

10. Doop is meer dan een ritueel. Het is van onze kant in veel gevallen met gevaar voor eigen leven kiezen voor God. Dit laten zien. Je ziet regelmatig dat mensen die niet de stap van de doop maken, weer terugvallen in hun oude leven. Je ziet dat vooral in landen waar de keuze voor de doop duidelijk strijd geeft, maar ook vrucht! Wat merk jij van deze keuze?
11. De doop laat zien dat je “in Jezus” bent. Welke sleutelwoorden kun je vinden voor “in Jezus zijn”? Voorbeeld: in Jezus ben je meer dan overwinnaar... Andere sleutelwoorden zijn.....
Hoe beleef je dat, dat je nu “in Jezus” als kind van God verder mag gaan?
12. Zet de feiten nog eens op een rij die onderscheid maken tussen geloofsdoop en kinderdoop. Is de doop in plaats van de besnijdenis gekomen? Behoren kinderen gedoopt te worden omdat hun ouders christen zijn? Gaat het in Gods Nieuwe Verbond om natuurlijke geboorte of om bekering en geloof? Ga na of het dopen op grond van je geloof als volwassene kan worden gezien als overdopen als je als kind al bent gedoopt. Hoe oud moet je zijn om de doop op grond van je geloof te ondergaan?

GESPREK IN EEN KLEINE GROEP

Hieronder volgt een aantal gespreksvragen. Deze vragen zijn bedoeld om het groepsgesprek op gang te brengen zodat je samen met je groepsgenoten het onderwerp vanuit verschillende invalshoeken kunt bekijken. Hierdoor zal je eigen inzicht over het onderwerp niet alleen worden vergroot, maar bereid je je ook voor op de toekomst. Want je hoort vragen die misschien ooit ook aan jou worden gesteld. Uiteraard kun je ook je eigen vragen inbrengen over dit onderwerp.

Leven na de doop

1. Doop is meer dan een ritueel. Het is aan je omgeving laten zien dat je gelooft in de Here Jezus en dat je voortaan met God wil leven. Wat zijn de gevolgen van deze keuze voor je dagelijkse leven?

Het leven van 'in Christus' zijn

2. De doop laat zien dat je 'in Christus' bent. Wat betekent dat in de praktijk?

Alle feiten op een rijtje

3. Zet de feiten die onderscheid maken tussen geloofsdoop en kinderdoop nog eens op een rij.
 - a. Is de doop in plaats van de besnijdenis gekomen?
 - b. Behoren kinderen gedoopt te worden omdat hun ouders christen zijn?
 - c. Gaat het in Gods Nieuwe Verbond om natuurlijke geboorte of om bekering en geloof?

Groei en strijd

4.
 - a. Wat is er nodig om - na de doop - te groeien als kind van God?
 - b. En wat voor strijd kun je in de huidige tijd dan verwachten?

13. Literatuur

Barnes. 2010. *Barnes notes*. sl : Online Bible versie 2011 - Importantia , 2010.

Binnendijk, Henk. 2015. *de Bergrede*. Kampen : Kok, 2015.

Bruggen, Jacob van. 2018. *Kroongetuigen van het Evangelie*. [Online] 8 februari 2018. <https://www.bijbelstudiesnt.nl/bijbelstudies/johannes-de-doper/vragenbespreking/29-de-proselietendoop>.

—. **2014.** *Kroongetuigen van het evangelie*. Derde druk, april 2015. Kampen : Kok, 2014.

Burger, Peter. 2018. Broodje aap met voetnoten. *De gestolen grootmoeder*. [Online] 29 maart 2018. <http://www.gestolengrootmoeder.nl/wordpress/twee-wolven-wonen-in-mijn-hart/>.

Callaway, Phil. 2003. *Wat stinkt hier toch zo? (Oorspr. Who put the skunk in the trunk? Learning to laugh when life stinks.)*. Driebergen : Navigator Boeken, 2003.

Dieperink, Martie. 2001. De Kinderdoop - Ja of nee. *StuCom - Ondersteuning van studie & communicatie voor opbouw, vernieuwing, eenheid en zending van de (RK) Kerk* . [Online] 2001. <http://www.stucom.nl/algemeen/alldocnl.htm>.

Dowling, John. 1845. *HISTORY OF ROMANISM from the earliest corruptions of Christianity to the present time*. Fourth Edition. New York : Edward Walker, 1845.

Giessen, J.P. van der. 2006. Doop. *Aantekeningen bij de Bijbel*. [Online] 13 november 2006. <http://www.bijbelaantekeningen.nl/files/subject?13>.

Gill, John. 2018. John Gill's Exposition of the Bible. *Bible Study Tools*. [Online] april 2018. <https://www.biblestudytools.com/commentaries/gills-exposition-of-the-bible/matthew-3-1.html>.

—. John Gill's Exposition of the Bible. *www.biblestudytools.com*. [Online] <http://www.biblestudytools.com/commentaries/gills-exposition-of-the-bible/acts-16-15.html>.

Greef, W. de. 2009. Calvijn en de Joden. *Vrede over Israel - jaargang 53 nr 5*. dec 2009.

Groenewold, Cor A. Deel 7: Wederdopers: een doorgesloten reformatie. *Hoogtepunten uit de kerkgeschiedenis*. [Online] <https://www.gasthuiskerk.net/informatie/kerkgeschiedenis/105-hoogtepunten-uit-de-kerkgeschiedenis-7-wederdopers-een-doorgesloten-reformatie>.

Itterzon, G.P. van en Nauta, D. 1963. Geschiedenis van de Kerk. [boekaut.] F.W.C. Schulte. *Deel 2 - III. De vorming tot staatskerk*. Kampen : Kok, 1963.

- Josephus, Flavius. 1998.** *Antiquitates Judaicae (AD 98)*. [vert.] F.J.A.M. Meijer en M.A. Wes. Amsterdam : Ambo bv., 1998. Vol. 3.
- Klein, Bill. 2018.** Greek Thoughts Archives. *StudyLight*. [Online] 8 maart 2018. <http://classic.studyLight.org/col/gt/archives.cgi?date=20070107&sn=101&pn=1>.
- Koops, Enne. 2016.** Constantijn de Grote - De eerste christelijke keizer. *Historiek*. [Online] April 2016. <https://historiek.net/constantijn-de-grote-de-eerste-christelijke-keizer/58044/>.
- Noordzij, Rolanda en Peter. 2002.** De wortels van onze doop. *Algemeen Christelijke Informatie (ACI)* -. [Online] 27 augustus 2002. [Citaat van: 25 april 2018.] Kritisch lezen. <http://www.aciweb.nl/verslagen/verslag-4760.html#top>.
- Olevianus, Caspar en Ursinus, Zacharias. 1563.** *Catechismus*. Heidelberg : sn, 1563.
- Ouweneel, Willem J. 2005.** *Sta op, laat je DOPEN*. Vaassen : Medema, 2005.
- Pawson, David. 2015.** *Explaining Water Baptism*. Second. Ashford : Anchor Recording Ltd., 2015.
- . **2015.** *Explaining Water Baptism*. 2e. Ashford : Anchor Recordings Ltd, 2015.
- Sellers, Otis Q.** Totaaloverzicht "Seed and Bread"-studies Otis Q. Sellers. *Lachai-roi*. [Online] <http://www.lachairoi.org/shortstudies.php?PageNO=Korte%20studies&Categorie=Alle>.
- Sheikh, Bilquis. 1987.** *Zo werd Hij mijn Vader (oorspr. I dared to call Him Father)*. Utrecht : Sjofar, 1987.
- Strobel, Lee. 1998.** *Bewijs genoeg ... Wat is er feitelijk over Jezus bekend? Een journalist ondervraagt dertien top-wetenschappers*. Hoornaar : Gideon, 1998.
- Van de Poll, Evert. 2015.** *Dopen en laten Dopen - Een bijbelse opdracht in praktijk*. 5e. Hoornaar : Gideon, 2015.
- Wegman, H.A.J. 1977.** *Geschiedenis van de christelijke eredienst in het westen en in het oosten*. Tweede herziene druk, april 1983. Hilversum : Gooi en Sticht bv, 1977. 90 304 0102 8.
- . **1991.** *RITEN EN MYTHEN, Liturgie in de geschiedenis van het christendom*. Kampen : Kok, 1991.
- Wikipedia. 2019.** Anabaptisme. [Online] 14 februari 2019. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Anabaptisme>.

—. History of baptism. *Wikipedia*. [Online]
https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_baptism.

—. **2018**. Parakleet. *Wikipedia*. [Online] 28 maart 2018.
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Parakleet>.

14. Eindnoten bij “De Doop”

ⁱDe cijfers komen uit “Explaining water baptism” (Pawson, 2015 p. 7)

ⁱⁱDe betekenis van baptizo vergeleken met bapto komt hier van de Online Bible. Het is een verwijzing naar Bible Study Magazine, James Montgomery Boice, May 1989. #Mr 16:16. Voor meer woordverklaringen o.a. op de site van Logos zie

https://www.logos.com/resources/LLS_46.30.3/popularhighlights/enhanced-strongs-lexicon

ⁱⁱⁱ Een uitvoerige Bijbelstudie door Otis Q Sellers over de doop in 14 afleveringen in “Seed and Bread”. Studies 134-147. (Sellers)

^{iv} Flavius Josephus beschrijft deze vrees van Herodus voor de invloed van Johannes de Doper op de Joden in zijn werk “De Oude Geschiedenis van de Joden” boek 18 hoofdstuk 6. (Josephus, 1998)

^v Volgens het commentaar van Barnes is Azazel de naam van een boze persoonlijkheid uit de tijd vóór Mozes geplaatst tegenover God... Door dit uiterlijke teken in Leviticus 16 werden de zonden teruggestuurd naar de auteur van de zonde zelf, "de volledig gescheidene", die verbannen was uit het rijk van genade. (Barnes, 2010)

^{vi} In de Talmoed wordt gesproken over een discussie tussen twee beroemde rabbi's, Hillel en Sjammai in de tijd van Jezus. Die waren een keer in discussie over de proselietendoop. Een proseliet is iemand die zich tot het jodendom wil bekeren. Hij moet zich dus laten besnijden, en daarna wordt hij gedoopt, als teken dat zijn heidense onreinheid wordt afgewassen. De discussie ging nu over de vraag: hoe snel moet dat dopen na de besnijdenis? De strengere Sjammai zei: zo snel mogelijk. Maar de mildere Hillel vond dat er een week tussen moest zitten, zodat de wond van de besnijdenis eerst kon genezen. Anders was de doop veel te pijnlijk.

Maar professor van Bruggen (Theologische Universiteit Kampen) zegt: “Eigenlijk is het voor de eerste eeuw van onze jaartelling onjuist om te spreken over de proselietendoop. Men noemt die omdat ze nogal eens vergeleken wordt met de doop door Johannes. Maar we vinden de eerste sporen van een proselietendoop pas in de tweede eeuw van onze jaartelling. Het woord 'doop' is hier misleidend want het ging om een reinigingsbad in aanvulling op de besnijdenis. In de tijd van Johannes de Doper in de eerste eeuw kon je nog geen mening hebben over iets als proselietendoop dat pas opkwam in de tweede eeuw. En nieuwtestamentici die de doop door Johannes zien als een soort proselietendoop, halen de eeuwen wat door elkaar.” (Bruggen, 2018)

De Babylonische Talmoed (Talmoed Bawlie) wordt het meest gebruikt, en is tussen ca. de jaren 500 en 1000 vastgelegd in Mesopotamië, waar in die periode vele bloeiende joodse gemeenschappen gevestigd waren. Deze is verreweg de uitgebreidste en populairste Talmoed. In de Middeleeuwen zijn nog commentaren toegevoegd van belangrijke rabbijnen. De joodse mystieke traditie vastgelegd in de Kabbala put voornamelijk uit de Talmoed Bawlie.

De Jeruzalemse Talmoed (Talmoed Jeroesjalmie) is in of rond Jeruzalem ontstaan en vastgelegd rond 350. Deze gaat voornamelijk in op commentaren over de Mozaïsche wetten die handelen over het agrarische landgebruik en de reinigingswetten in de tempeldienst.

^{vii} John Gills schrijft hierover in zijn commentaar op Mattheus 3: “From his being the first administrator of the ordinance of baptism, he is called John the Baptist; and this was a well known title and character of him. Josephus {n} calls him "John," who is surnamed ο βαπτιστης, "the Baptist"; and Ben Gorion having spoken of him, says {o}, this is that John who עשה טבילה, "made," instituted, or practised "baptism"; and which, by the way, shows that this was not in use among the Jews before, but that John was the first practiser this way.” (Gill, 2018)

^{viii} Johannes wordt besproken in het prachtige boekje “Kroongetuigen van het evangelie” van Jacob van Bruggen – emeritus hoogleraar Nieuwe Testament aan de theologische universiteit van Kampen. (Bruggen, 2014)

^{ix} Het woord parakleet komt van het Koinè-Grieks παράκλητος, een passieve vorm, met als oorspronkelijke betekenis "aan iemands zijde gevraagd", "iemand die erbij geroepen wordt". Dit gebruik ontwikkelde zich in de zin van "helper in de rechtbank" - maar niet als advocaat of professionele adviseur. Vandaar de vertaling "pleitbezorger" (of soms: "helper"). (Wikipedia, 2018)

^x Zie eindnoot 3

^{xi} ‘Het is goed voor een christen om iedere maand de Bergrede te lezen.’ Dat zijn de woorden van Henk Binnendijk in zijn boekje ‘De Bergrede’. De Bergrede is als het ware de grondwet van het Koninkrijk van God. (Binnendijk, 2015)

^{xii} Otis Q. Sellers schrijft over “voor de doden laten dopen” in Seeds and Bread nr 146 “De doop in de brieven”: Deze tekst zou geen enkel probleem opleveren als in het Nederlands recht werd gedaan aan het woord baptizo. (Sellers)

^{xiii} De originele versie van het verhaal over de twee wolven staat in een boek van de Amerikaanse evangelist Billy Graham uit 1978, The Holy Spirit:

Activating God's Power in Your Life. Later is het verhaal in andere jasjes gegoten, zoals de versie van de Cherokee indiaan. Hier het origineel:

“An Eskimo fisherman came to town every Saturday afternoon. He always brought his two dogs with him. One was white and the other was black. He had taught them to fight on command. Every Saturday afternoon in the town square the people would gather and these two dogs would fight and the fisherman would take bets. On one Saturday the black dog would win; another Saturday, the white dog would win – but the fisherman always won! His friends began to ask him how he did it. He said, “I starve one and feed the other. The one I feed always wins because he is stronger.””

De zwarte en de witte hond, legt Billy Graham uit, verbeelden de strijd in iedere christen tussen zijn oude en zijn nieuwe natuur, tussen zondige verlangens en het verlangen naar God. De denkbeeldige wolven zijn in zijn versie echte honden, en de wijze Cherokee is een Eskimo die op slinkse wijze weddenschappen wint, maar de verhalen zijn duidelijk familie van elkaar.

Volgens Amerikaanse en Canadese bloggers van indiaanse afkomst heeft iemand na 1978 die Cherokee-grootvader toegevoegd om het verhaal van Graham nog diepzinniger te laten klinken. Want zoals je het stereotype van de domme indiaan hebt (Klukkuk: ‘Mij zijn niet van de bange’), heb je ook dat van de wijze indianen die we kennen uit films als *Dances with wolves*. Die toevoeging had succes: de ‘Cherokee’ versie met de twee wolven is nu verreweg de bekendste. Tot ongenoegen van deze bloggers: zij voelen zich misbruikt als buikspreekpoppen voor een verhaal dat niet tot hun traditie behoort en een moraal die niet de hunne is. En niet voor de eerste keer. (Burger, 2018)

^{xiv} Zie Gill's exposition of the Bible: "... and her household; they were baptized also, being converted at the same time; these seem to be her menial servants, who came along with her from her native place upon business, and who attended on her; accordingly the Ethiopic version renders it, "and she was baptized with all her men"; and these were believers, and are called "the brethren," #Ac 16:40 hence this passage will by no means serve the cause of infant baptism: whether Lydia was a maid, a wife, or widow, cannot be said; it looks, however, as if she had no husband now, since she is mentioned as a trader herself; and whether she had any children or not, is not certain, nor can it be concluded from this clause, for there are many households that have no children; and if she had young children, it is not likely she should bring them with her to such a distant place, whither she was come upon trade and business. (Gill)

^{xv} In “Geschiedenis van de Christelijke eredienst in het Westen en in het Oosten. (Wegman, 1977 p. 37) Een schitterend boek waarin veel informatie over de geschiedenis van de doop is te vinden.

^{xvi} Zie “De wortels van onze doop” van Rolanda en Peter Noordzij. (Noordzij, 2002 p. 4). Zij baseren zich ook voor een groot deel op het boek van Wegman. (Wegman, 1977)

^{xvii} Tertullianus (ca. 150-222) had een praktisch argument om de kinderdoop uit te stellen. Zijn bezwaar gold de grote verantwoordelijkheid van de doopgetuigen, die zorg moesten dragen voor de christelijke opvoeding van de kinderen. Hij vreesde dat deze kinderen later weer in zonde zouden vervallen en dan kunnen ze geen tweede maal worden gedoopt (De Baptismo, 18). Uit zijn boek kunnen we juist concluderen dat het in zijn tijd normaal was dat kinderen werden gedoopt. Want anders had hij er niet voor hoeven te pleiten om de doop van kinderen uit te stellen. Als het in die tijd al normaal was dat kinderen werden gedoopt, dan moet die praktijk zelf nog veel ouder zijn.

Op de synode van 67 bisschoppen in 252 te Carthago, waar over de ketterdoop werd vergaderd, - over wel of geen kinderdoop was geen probleem gerezen - werd namelijk besloten: "Wij zijn allen eenstemmig van oordeel, dat aan geen enkel menselijk wezen Gods genade en barmhartigheid bij de geboorte onthouden mag worden. Want indien zelfs de grootste zondaars, die vroeger zwaar tegen God misdreven hebben, wanneer zij later het geloof hebben aangenomen, vergeving van zonden zouden verkrijgen en niet van het doopsel en de genade worden uitgesloten, hoeveel te minder mag dan het pasgeboren kind worden geweerd dat nog geen zondige daad heeft bedreven, maar alleen naar het vlees uit Adam geboren, door die eerste geboorte de besmetting van de oude doodschuld heeft opgelopen." (Dieperink, 2001)

^{xviii} Historiek – Constantijn de Grote, de eerste christelijke keizer (Koops, 2016). Koops schrijft: “Het Tolerantie-edict markeert een cruciaal moment in de wereldgeschiedenis: feitelijk gingen staat en kerk op dat moment een verbond aan. De Rooms-Katholieke Kerk begon zichzelf vanaf deze gebeurtenis ook steeds meer te zien als de geestelijke opvolger van het staatkundige Romeinse Rijk, dat daarna in verval zou raken. In 321 bepaalde Constantijn dat de zondag de rustdag zou worden in zijn rijk. Vanaf 324 was Constantijn, nadat hij in de lente de Oost-Romeinse keizer Licinius ter dood had laten brengen, alleenheerser in het Romeinse Rijk. Een jaar later riep de keizer het beroemde Concilie van Nicea bijeen. Op dit concilie werd onder meer een geloofsbelijdenis vastgesteld en veroordeelde de kerk de leer van Arius. Het concilie markeerde het eind van de vroeg-christelijke periode.

^{xix} Geschiedenis van de kerk – 9 delige boeketreeks serie (Itterzon, et al., 1963 pp. dl 2 - p8). De tijd na de Romeinse keizer Constantijn de Grote wordt beschreven: “Het kwam langzamerhand tot een volledige overheersing van de staatsregering over de kerk, totdat eindelijk onder Theodosius omstreeks 388 de geloofsbelijdenis van Nicea tot grondslag van het rijk werd verklaard, de heidense tempels verwoest of tot christelijke kerken ingericht werden, en de heidense eredienst op zware straffen verboden werd.”

^{xx} Geschiedenis van de Christelijke eredienst (Wegman, 1977 p. 83 vv)

^{xxi} De wortels van onze doop (Noordzij, 2002)

^{xxii} J. P. van de Giessen schreef op 13-11-2006 “De vraag die we ons dan ook moeten stellen waar komt de kinderdoop dan vandaan. Nu blijkt dat deze vorm van doop in verschillende andere religies voorkomt, niet alleen bij de Egyptenaren en Babyloniërs wordt gesproken over een soort doopritueel bij kinderen, maar ook bij onze voorvaders de Germanen zien we dit terug. Zo komen we in de Edda de volgende passage tegen: ‘*Zij baarde een zoon, bruin van huid; zij doopten den knaap, noemden hem Knecht*’. Dit dopen was een vorm van besprenkelen, waarbij het kind ook een naam kreeg wat belangrijk was, want naamgeving betekende dat het nieuwe kind werd opgenomen in de familie. Zolang het kind geen naam had, maakte het geen deel uit van de familie of de stam en had het geen bestaansrecht. Was de familie zo arm dat ze het kind niet konden voeden, dan kon het zonder problemen te vondeling worden gelegd of gedood. Dit klinkt misschien wreed maar het werd in die tijd niet als moord beschouwd, want zolang de baby geen naam had, had het geen ziel en bestond het nog niet. Na het ontvangen van de naam, kreeg het kind de ziel (vaak van een eerder gestorvene, vandaar dat in bovengenoemde passage sprake is van *noemden hem Knecht*), en was dit uit den boze. We lezen dit in een ander passage uit de Edda: ‘*Dat ken ik ten dertiende, als ik dopen zal met water een kleinen knaap, hij zal niet sneven al komt hij in strijd, hij zinkt niet terneer door een zwaard.*’ Zoals gesteld vernoemde men de kinderen naar hun voorouders, omdat men dacht ze hierin te herkennen, wij zouden tegenwoordig zeggen dat dit een vorm van reïncarnatie is, een ouder iemand sterft en wordt weer wedergeboren in het nieuwe lid van de familie. Dit proces van de ziel van de voorouder die overgaat in het nieuwe lid van de familie wordt in het Oud-Noors ‘*aptrborinn*’ (‘*wedergeboren*’) genoemd. Deze gewoonte, van vernoemen, komt ook tegenwoordig nog voor, verder zien we in veel voor- en/of achternamen het achtervoegsel “afstammeling van” -ing, -stra, -ga, -sma of “zoon van” -sz, -son, -zoon terug.

Toen het christendom zich begon te verspreiden, kwamen de zendelingen in contact met de verschillende heidense praktijken, die niet gemakkelijk overboord werden gezet. Bekend is het midwinterfeest waarvan verschillende aspecten zijn overgenomen in het kerstfeest (denk aan de kerstboom). Ook deze kinderdoop, die redelijk veel leek op de christelijke doop (wedergeboren),

was een van deze praktijken die met een christelijk sausje werden overgenomen. (Giessen, 2006)

^{xxiii} Nu was voor veel bisschoppen de weg vrij om ook kinderen te dopen, omdat in de 6e eeuw n. Ch. de nadruk vooral kwam te liggen op het wegnemen van de erfzonden. In alle liturgieën staat dan nog steeds dat de dopeling antwoord moest geven op 'de doop vragen' daarom werd tegen het einde van de 6e eeuw het 'peetouderschap' ingevoerd. Het ging dan, eerst om één persoon van hetzelfde geslacht als de dopeling en later om een 'Peter' en een 'Meter' en nog een persoon van hetzelfde geslacht als dat van de dopeling. Deze laatste (van hetzelfde geslacht) was van korte duur. Uiteindelijk bleven alleen de twee doopouders over de 'peter' en 'meter'. Dit waren twee mensen die in plaats van de dopeling antwoord konden geven op 'de doopvragen'. Zo kon de pasgeboren baby getuigen van 'zijn geloof' en daarmee dus gedoopt worden. (Noordzij, 2002)

^{xxiv} Over het vormsel (Wegman, 1977 p. 136)

^{xxv} In the period between the 12th and the 14th centuries, affusion became the usual manner of administering baptism in Western Europe, though immersion continued to be found in some places even as late as the 16th century. Throughout the Middle Ages, there was therefore considerable variation in the kind of facility required for baptism, from the baptismal pool large enough to immerse several adults simultaneously of the 13th century Baptistery at Pisa, to the half-metre deep basin in the 6th century baptistery of the old Cologne Cathedral. (Wikipedia)

^{xxvi} De reformatorische keuze - De viering van de doop in de gemeente (Wegman, 1977 p. 220 vv)

^{xxvii} Het anabaptisme ontstond in Zürich. De leider van de Reformatie in Zürich, Ulrich Zwingli, sprak zich in 1523 in een studiekering uit voor de volwassendoop. Maar toen bleek dat de stadsraad van Zürich om politieke redenen niet van de kinderdoop af wilde, (kinderdoop betekende tevens inschrijving in de stadsregisters) herzag Zwingli zijn standpunt. Zijn leerlingen Konrad Grebel, Jörg Blaurock en Felix Manz waren het hier niet mee eens en wezen ook Zwingli's onderworpenheid aan de overheid af. In 1525 doopte Konrad Grebel Jörg Blaurock in Zollikon. Hier vormden zij de eerste doperse gemeente, die meteen bestreden werd door Zwingli. Hij gaf hun de naam anabaptisten in aansluiting op de kerkvader Augustinus die zijn donatistische tegenstanders zo had genoemd, omdat zij zich over lieten dopen wanneer de doop door een in hun ogen onwaardige priester was bediend. Naast Zwingli spraken ook de andere reformatoren zoals Maarten Luther en Johannes Calvijn zich op theologische gronden uit tegen de volwassendoop.

Doordat het gedoopt zijn een belangrijk onderdeel was van de identiteit van de burgers werden degenen die de zuigelingendoop niet erkenden als ondermijners van de stedelijke eenheid beschouwd. De Zürichse magistrat

voerde een harde politiek tegen de dopers. De eerste martelaar uit de beweging werd Felix Manz. Hij werd in januari 1527 omgebracht door verdrinking, een symbolische straf voor een "wederdoper". De doperse beweging ging hierop "ondergronds". Dit verhinderde echter niet dat zij zich in korte tijd door een groot deel van Europa verspreidden.

Veel Zwitserse dopers ontvluchtten daarom hun land. De belangrijkste was Balthasar Hubmaier. Hij reisde eerst naar het zuiden van Duitsland waar hij Hans Denck doopte. Deze was beïnvloed door de revolutionair en spiritualist Thomas Müntzer, een van de leiders van de Duitse Boerenoorlog in 1524. Hiermee kreeg het spiritualisme tijdelijk invloed binnen de doperse beweging en werd in de ogen van de autoriteiten het revolutionaire karakter van de dopers bevestigd. Hubmaier vestigde zich in 1526 in Mikulov in Moravië. Hier kregen de dopers van de vorsten van Liechtenstein, die kolonisten zochten, geloofsvrijheid. Toen Hubmaier terugkeerde naar zijn geboorteplaats Waldshut en daar een gemeente stichtte werd hij gevangengenomen en in 1528 in Wenen op de brandstapel gedood. In 1533 kreeg Jakob Hutter de leiding van de gemeenten in Moravië en voerde de gemeenschap van goederen in. Uit deze gemeenten ontstonden later de Hutterieten.

Vanuit Zürich was ook in Straatsburg een doperse gemeente ontstaan. Hier kwam in 1529 Melchior Hofmann, een van oorsprong lutherse lekenprediker die er chiliastische ideeën op nahield. Hij verwachtte dat in 1533 het Duizendjarig Rijk op aarde zou beginnen. Omdat hij gearresteerd dreigde te worden ontvluchtte hij in 1530 de stad en werd de belangrijkste prediker van de doperse ideeën in het noorden van Duitsland en de Nederlanden. Waar Hofmann nog pacifistisch was en geweld afwees, waren verschillende van zijn leerlingen bereid om de komst van dat Duizendjarig Rijk met geweld te bevorderen. Onder leiding van Jan Matthijs en later Jan van Leiden werd de stad Münster in 1533 uitgeroepen tot het Nieuwe Jeruzalem. Jan van Leiden voerde een schrikbewind en de stad werd in 1535 weer veroverd door de bisschop, ondanks pogingen van Nederlandse dopers om de stad te ontzetten.

De nederlaag in Münster betekende nog niet het einde van het revolutionaire anabaptisme. In 1535 werd nog een mislukte aanslag op Amsterdam uitgevoerd, het wederdopersoproer, en in de jaren daarna maakten de aanhangers van Jan van Batenburg de Nederlanden onveilig. Hij werd in 1537 gevangengenomen, waarna het pacifisme ook in de Nederlanden weer een belangrijk kenmerk van de doperse beweging werd.

Belangrijke leiders van de pacifistische dopers waren Menno Simons, die pastoor van het Friese Witmarsum was geweest, en Dirk en Obbe Philips. Zij wisten uiteindelijk ook de overhand te krijgen op een meer spiritualistische, gnostische stroming die geleid werd door David Joris. Op de katholieke overheid maakte de overgang naar het pacifisme weinig indruk en de dopers werden hevig vervolgd als ketteren en oproerkraaiers. (Wikipedia, 2019 p. Anabaptisten)

^{xxviii} Zie artikelenreeks “Hoogtepunten van de Kerkgeschiedenis” - Deel 7: Wederdopers: een doorgeschoten reformatie (Groenewold)

^{xxix} De Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt in artikel 36 over de taak van de overheid terecht: “Verder is ieder, welke positie hij ook heeft, verplicht zich aan de overheid te onderwerpen, belasting te betalen, haar eer en eerbied te bewijzen, haar gehoorzaam te zijn in alles wat niet in strijd is met Gods Woord, en voor haar te bidden dat de Here haar bestuurt op al haar wegen, zodat wij een stil en rustig leven mogen leiden in alle godsvrucht en waardigheid (1 Tim.2 :1 en 2). **Op dit punt wijzen wij de wederdopers en andere oproerige mensen af** en in het algemeen allen die overheid en gezag verwerpen, de rechtsorde omver willen werpen door het invoeren van gemeenschap van goederen, en die de goede zeden die God onder de mensen heeft ingesteld, verstoren.”

^{xxx} Het standpunt van de Rooms Katholieke Kerk. Uit het concilie van Trente (Dowling, 1845 p. 510):

1. Ieder die zal bevestigen, dat **pasgeboren baby's**, ook al zijn ze geboren uit gedoopte ouders, niet gedoopt moeten worden, ... *Hij zij vervloekt.*
2. Ieder die zal ontkennen dat de schuld van de **erfzonde** wordt kwijtgescholden door de genade van onze Heer Jezus Christus, geschonken in de doop, ... Als iemand anders denkt, *hij zij vervloekt.*
3. Ieder die beweert dat de **doop** er niet toe doet, dat wil zeggen niet noodzakelijk is voor de **redding**; *hij zij vervloekt.*
4. Ieder die beweert dat kinderen niet behoren te worden gerekend tot de gelovigen door de ontvangst van de doop, omdat zij niet werkelijk geloven; en dat ze daarom opnieuw moeten worden gedoopt als ze jaren van onderscheid hebben; of dat, omdat ze niet persoonlijk kunnen geloven, het beter is om hun doop weg te laten, dan dat ze alleen in **het geloof van de kerk** gedoopt moeten worden: *hij zij vervloekt.*
5. Degene die beweert dat de bevestiging (**vormsel**) van de gedoopte een onbeduidende ceremonie is, en geen echt en passend sacrament; of dat het vroeger niets meer was dan een soort van ondervraging waarin jongeren de redenen van hun geloof aan de kerk uitlegden: *hij zij vervloekt.*
6. Ieder die beweert dat ze de Heilige Geest beledigen, die elke deugd toeschrijft aan het genoemde **vormsel**: *hij zij vervloekt.*

^{xxxi} ARTIKEL 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis - De heilige doop. Hier staan heel goede punten in, maar ook misvattingen die meer een reactie lijken op de wederdopers dan op een Bijbelse leer. De klemtoon in de laatste zin wijst op de misvatting over Colossenzen 2 waar het tegendeel staat van wat hier wordt beweerd:

“Wij geloven en belijden dat Jezus Christus, die het einde van de wet is (Romeinen 10: 4), door het vergieten van zijn bloed een eind gemaakt heeft aan elke andere bloedstorting die men zou kunnen of willen doen tot verzoening voor onze zonden. Hij heeft de besnijdenis, waarbij bloed vloeide, afgeschaft en in plaats

daarvan het sacrament van de doop ingesteld.

Hierdoor worden wij in de kerk van God opgenomen en van alle andere volken en vreemde godsdiensten afgezonderd, om helemaal het eigendom te zijn van Hem, van wie wij het merk en veldteken dragen. Dit dient ons tot een getuigenis dat Hij eeuwig onze God en onze genadige Vader zal zijn.

Daarom heeft Christus geboden al de zijnen te dopen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest (Matt.28 : 19), met gewoon water. Daarmee geeft Hij ons te verstaan: evenals het water waarmee de dopeling overgoten en voor aller ogen besprenkeld wordt, de onreinheid van het lichaam afgast, zo bewerkt het bloed van Christus hetzelfde vanbinnen, in de ziel, door de Heilige Geest; het besprenkelt de ziel en zuivert haar van zonden en doet ons van kinderen des toorns opnieuw geboren worden tot kinderen van God.

Wij worden evenwel niet door het water als zodanig van onze zonden gereinigd, maar door de besprenkeling met het kostbaar bloed van de Zoon van God. Hij is onze Rode Zee, waar wij doorheen moeten gaan om te ontkomen aan de tirannie van Farao - dat is de duivel - en binnen te gaan in het geestelijke Kanaän. De dienaren van hun kant geven ons alleen het sacrament, dat zichtbaar is, maar onze Here geeft wat door het sacrament wordt aangeduid, namelijk de onzichtbare genadegaven. Hij wast onze ziel en reinigt haar grondig van alle onreinheden en ongerechtigheden. Hij vernieuwt ons hart, schenkt ons volkomen troost en geeft ons vaste zekerheid van zijn vaderlijke goedheid. Hij doet ons de nieuwe mens aan en Hij trekt ons de oude mens uit met al zijn werken.

Daarom geloven wij dat wie tot het eeuwige leven wil komen, maar eenmaal gedoopt moet worden. De doop mag niet herhaald worden, want wij kunnen ook niet tweemaal geboren worden. Deze doop is immers niet alleen van waarde voor ons wanneer wij hem ontvangen en het water op ons is, maar gedurende ons hele leven. Daarom verwerpen wij de dwaling van de wederdopers, die niet tevreden zijn met de eens ontvangen doop en die bovendien de doop van de kleine kinderen der gelovigen veroordelen. Wij geloven daarentegen dat men hen behoort te dopen en met het teken van het verbond te verzegelen, evenals de kleine kinderen in Israël besneden werden op grond van dezelfde beloften die aan onze kinderen gedaan zijn. Christus heeft zijn bloed even zeker vergoten om de kleine kinderen van de gelovigen te wassen, als Hij dat gedaan heeft voor de volwassenen. Daarom behoren zij het teken en sacrament van wat Christus voor hen gedaan heeft te ontvangen, zoals de HERE in de wet gebod hun kort nadat zij geboren waren, deel te geven aan het sacrament

*van het lijden en sterven van Christus door het offer van een lam. Dat was een sacrament van Jezus Christus. **Bovendien doet de doop aan onze kinderen hetzelfde wat de besnijdenis deed aan het joodse volk. Daarom noemt de apostel Paulus de doop: de besnijdenis van Christus (Kol.2 : 11).***

^{xxxii} De Heidelbergse Catechismus over de kinderdoop (Olevianus, et al., 1563 p. vr 74). Commentaar op deze punten staat in de brochure tekst. Ook hier worden Bijbelteksten ten onrechte richting kinderdoop geïnterpreteerd.

Moeten ook de jonge kinderen gedoopt worden?

Antwoord: Ja, want zij maken, net als de volwassenen, deel uit van Gods verbond en Zijn gemeente. (a) God belooft aan hen verlossing van de zonden (b) door het bloed van Christus en Heilige Geest die het geloof werkt. Dit geldt voor zowel volwassenen als kinderen. (c) Daarom moeten ook de kinderen door de doop, dat is het teken van het verbond, in de kerk opgenomen en van kinderen van ongelovigen onderscheiden worden. (d) Dit gebeurde onder het oude verbond door de besnijdenis (e) en onder het nieuwe verbond is de doop het teken geworden. (f)

Bewijsteksten:

a - Ik zal Mijn verbond maken tussen Mij, u en uw nageslacht na u, al hun generaties door, tot een eeuwig verbond, om voor u tot een God te zijn, en voor uw nageslacht na u. Genesis 17:7

b - Maar Jezus zei: Laat de kinderen begaan en verhinder hen niet bij Mij te komen, want voor zodanigen is het Koninkrijk der hemelen. Mattheüs 19:14

c - Want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterke drank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden. Lukas 1:15

Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, vanaf de moederschoot bent U mijn God. Psalmen 22:11

Maar nu, luister, Jakob, Mijn dienaar, Israël, die Ik verkozen heb! Zo zegt de HEERE, uw Maker en uw Formeerder van de moederschoot af, Die u helpt: Wees niet bevreesd, Mijn dienaar Jakob, Jesjurun, die Ik verkozen heb. Want Ik zal water gieten op het dorstige en stromen op het droge. Ik zal Mijn Geest op uw nageslacht gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen. Jesaja 44:1-3

Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen die veraf zijn, zovelen als de Heere, onze God, ertoe roepen zal.

Handelingen 2:39

d - Kan iemand soms het water weren, zodat deze mensen, die evenals wij de Heilige Geest ontvangen hebben, niet gedoopt zouden worden? Handelingen 10:47

Want de ongelovige man is geheiligd door zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd door haar man. Anders waren immers uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig. 1 Korinthe 7:14

e - Maar hij die mannelijk en onbesneden is, van wie het vlees van zijn voorhuid niet besneden wordt, die persoon moet van zijn volksgenoten worden afgesneden; hij heeft Mijn verbond verbroken. Genesis 17:14

f - In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis die niet met handen plaatsvindt, door het uittrekken van het lichaam van de zonden van het vlees, door de besnijdenis van Christus. U bent immers met Hem begraven in de doop, waarin u ook met Hem bent opgewekt, door het geloof van de werking van God, Die Hem uit de doden heeft opgewekt. En Hij heeft u, toen u dood was in de overtredingen en het onbesneden zijn van uw vlees, samen met Hem levend gemaakt door u al uw overtredingen te vergeven. Kolossenzen 2:11-13

^{xxxiii} Dordtse Leerregels vastgesteld op de synode van Dordrecht 1618-1619. 1. Formulier om de Heiligen Doop te bedienen aan de kleine kinderen der gelovigen:

“En hoewel onze kinderen deze dingen niet verstaan, zo mag men ze nochtans daarom van den Doop niet uitsluiten, aangezien zij ook zonder hun weten der verdoemenis in Adam deelachtig zijn, en alzo ook weder in Christus tot genade aangenomen worden; gelijk God spreekt tot Abraham, den Vader aller gelovigen, en overzulks mede tot ons en onze kinderen, zeggende, Gen. 17:7: “Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u.” Dit betuigt ook Petrus, Hand. 2:39, met de woorden: “Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal. Daarom heeft God voormaals bevolen hen te besnijden, hetwelk een zegel des verbonds en der gerechtigheid des geloofs was; gelijk ook Christus hen omhelsd, de handen opgelegd en gezegend heeft; Mark. 10:16. Dewijl dan nu de Doop in de plaats der Besnijdenis gekomen is, zo zal men de jonge kinderen, als erfgenamen van het rijk Gods en van Zijn verbond, dopen; en de ouders zullen gehouden zijn hun kinderen, in het opwassen hiervan breder te onderwijzen.”

^{xxxiv} Een voorbeeld van opeenstapeling van rituelen en motieven die de kerk zijn binnengeslopen, maar gruwelijk haaks op de Bijbelse doop staan, vinden we bij de doop van Meghan Markle, de verloofde van de Britse prins Harry. De NOS berichtte hierover op 8 maart 2018:

“Zij heeft zich dinsdag 6 maart 2018 in een privéceremonie in Londen laten dopen. De plechtigheid werd bijgewoond door een klein aantal mensen van het Britse hof. Zo waren prins Charles en zijn echtgenote Camilla Parker Bowles erbij. Koningin Elizabeth en prins William, de broer van Harry, waren afwezig. De doop werd uitgevoerd door de aartsbisschop van Canterbury, de geestelijk leider van The Church of England, de Anglicaanse Kerk. Hij gebruikte daarvoor de koninklijke vont met wijwater uit de rivier de Jordaan. De Amerikaanse mag zich nu officieel lid noemen van The Church of England. Ze was protestant, maar ging naar een katholieke school. Meghan hoefde overigens niet gedoopt te worden om met Harry te kunnen trouwen. Ze deed het uit respect voor koningin Elizabeth, die hoofd is van de Anglicaanse Kerk.”

Wat is hier over van de werkelijk belangrijke factoren bij de doop? Gaat het om respect voor koningin Elisabeth, om de focus op trouwen met Harry? Is de aartsbisschop belangrijk die de doop bedient met zijn positie? Moet er water uit de Jordaan komen in het kóninklijk doopvont?

Het wezen van de doop is immers de overgave aan God, geloof in Jezus, het vertrouwen in Jezus, de liefde voor Jezus, de vereenzelviging met Jezus Christus, het sterven aan jezelf en opstaan met Jezus in een nieuw leven als kind van God!